

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petiturst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Železniška zveza z Dalmacijo.

Iz Zagreba, 20. marca.

Odkar je avstrijska vlada razglasila svoj program o gmotnem preporodu Dalmacije, se piše v hrvaških časopisih, posebno o železniški zvezi Hrvaške z Dalmacijo, toliko člankov in razprav, kolikor se jih ni dozdaj skozi cela desetletja obelodanilo. Znano je sploh, da se vse dosedanje hrvaške vlade niso zanimale za gmotni napredek naroda. Najbolje je seveda taka vprašanja zanemarjala Khuenova vlada. Hrvaška je vsled tega v gmotnem pogledu silno zaostala, dočim si je Ogrska lepo pomagala, a naredila seveda tudi velik državni dolg, od katerega mora Hrvaška plačevati obresti, dasi se ni od tega posojila za njene investicije nič potrošilo. Sedanja hrvaška vlada pa ima voljo, da popravi pogoške prejšnjih vlad in tudi sedanji sabor je sprevidel, da treba porabiti vsa sredstva, ki so dovoljena, samo da se pospeši gmotni napredek naroda. Volja je tedaj tu pri vladi in pri saboru, toda moči bodo težko dostaatne, ker Hrvati imajo opraviti zaveznikom, ki jim sicer marsikaj obljubijo, dokler jih potrebuje, ne misli pa izpolniti dane besede. Tako je tudi z železniško zvezo z Dalmacijo. Hrvati to zvezo zahtevajo že več let, toda Mažari so bili gluhi za to podjetje, dokler se ni Avstrija oficijelno izjavila, da je Ogrska proti tej zvezi. Zdaj pa Mažari Avstriji oponašajo, da ona zadržuje to zvezo, ker noče privoliti na mažarske zahteve glede železniške zveze Košice-Bohumin in na neke tarife ugodnosti radi izvoza živine na zapad. Tudi noče Ogrska dovoliti, da bi se zvezala bodoča dolenska železnica od Metlike s Karlovcem, a istotako se brani zvezati Krapino z Rogatecem. Ker noče Avstrija odpreti Ogrski direktno pot v Prusijo na Bohumin, zato se brani Ogrska vsaki zvezi svojih železnic z Avstrijo. Po tem takem tudi ne pride še tako hitro do gradnje takozvane ličke železnice skozi južno Hrvaško v Dalmacijo, dasi so prinesli delegati hrvaškega sabora najpovolnejše vesti iz Budimpešte. Ali do zdaj ni bila še nobena izjava o železniški zvezi z Dalmacijo od strani ogrske vlade izdana oficijelno, kakor je to storila avstrijska vlada za Dalmacijo, zato vsi trezni politiki ne verujejo Mažarom, in to še tem manj, ker je poznato, da ogrska vlada ne bi sama prevzela gradbe te železnice, nego le privatni konsorcij, a država bi dala le garancijo za 3% rento. Vrhutega se pa zahteva, da vložijo Hrvatska od svoje investicionalne naklade 7 do 8 milijonov v to podjetje. A če se pomisli, da je ogrski erar prevzel vse šume v južni Hrvaški pred nekimi leti od investicionalne uprave za 1,600,000 gold., a bi dobil za te šume, ko se dogotovijo železnica čez te kraje, najmanj dvajsetkrat toliko, potem se vidi, da hoče pri tem podjetju Ogrska dobiti od Hrvaške zopet toliko svoto, s katero bi si mogla Hrvaška to železnico sama sezidati. Le škoda, da Hrvati vedno preveč verujejo svojim mažarskim prijateljem in zaveznikom.

Kmečki upor v Rumuniji.

(Vnebovpijoče laži judovskega časopisja. — Vojaštvo ne mara streljati na svoje očete.)

Judovski časopisje, ki je odobravalo početje francoske vlade, ki je ukradla cerkvi milijone in izgnala iz dežele svoje najboljši sinove kot berače, sedaj vpilje na vse pretege, rotno zemljo in nebo ter s svojimi lažmi in izkrivljanjem dejstev izkušajo pregovoriti avstrijsko, angleško in francosko vlado, naj interverirajo diplomatskim potom pri rumunski vladi za Jude. Nobenega juda še niso kmetje ubili, »N. Fr. Pr.« pa kriči: Krvava agrarna revolucija! Kmetje se zbiraajo in v divjem srdu palijo veleposelstva svojih tlačiteljev. V srce se morajo človeku smiliti le izstradane postave, katere so judje tako dolgo izžemali, da je zavrela vroča kri teh kmetov, ki na rodovitni moldavski zemlji ne morejo sebe in svojcev preživiti, ker jih odira judovski bogataš. Ni čuda, da se celo vojakom gabi, ščititi judovske pijavke pred pravično jezo kmečkih sužnjev. Težko jim mora biti, ko smenajo na povelje puške z rame in jih morajo nameriti v svoje očete in brate. V Botošanu neki stotnik ni vedel kaj naj spriči nanaglo izbruhlega upora počne. Izgubil je glavo — kakor pravijo. Velel je streljati v množico. Petnaest kmetov se je zgrudilo mrtvih na tla. Štirinajst pa je v smrtnih bolečinah. Treba je po-

misli, da je rumunski vojak izborni discipliniran. In vendar je generalni blagajničar finančnega urada v Botošanu brzojavil finančnemu ministru, da ne bo mogoče obvarovati državne blagajne, da ne bi je kmetje oropali, ker se oblast ne more več zanesti na vojake. Tudi v vojakih je zavrela kmečka kri.

Uprav ginljivo se laže zlasti dunajsko judovsko časopisje. Kmetje so oropali nekaj žganjarn in posestev, »N. Fr. Pr.« pa piše, da so uničena cela mesta in trgi. Internacionalna judovska akcija se je že začela. Bivši avstrijski državni poslanec, dr. Straucher, je v imenu bukovinskih Judov naprosil ministrskega predsednika Becka in ministra za zunanje zadeve Aerenthala, naj posreduje pri kralju Karolu za izraelske oderuhe. Angleški Judi izkušajo pridobiti za judovsko stvar kralja Edvarda, »Bund deutscher Frauen« pa je prosil rumunsko kraljico Elizabeto, naj se zavzame za Jude. Kar se tiče kraljice Elizabete, znane pisateljice in pesnikinje (Carmen Sylva), ni izlepa upati, da bi simpatizirala z Judi proti kmetom. Carmen Sylva je iskrena prijateljica ubogega rumunskega kmeta, kar je dejansko in v svojih spisih dokazala.

21. t. m. poroča dunajsko judovsko časopisje, da so kmetje naskočili mesto Mihaileni in Jude pregnali. Orpali so posestva Baren, Negru, Dasha, Verpole in Rudestie. V Vasturu je vojaštvo ustrelilo dva kmeta. V Bivolariu so kmetje ušli državnega pravdnika ter ga imajo zaprtega kot talnika. O boju v Botošanu poročajo še, da so kmetje s kamni ranili stotnika Herescu in podpolkovnika Burdeanu ter več vojakov. Konečno je prikorakal v Botošanu 15. pehotni polk in zaprl so 105 kmetov. — Zupan avstrijskega mesta Suczava se je podal na Rumunsko, da pri ondotnih oblastih prosi, naj varujejo Jude.

Prva kompetentna vest iz Rumunije pa se glasi takole: »Agence roumaine« poroča, da so vesti listov o kmečki revolti pretrpane. Vlada je napravila kmalu red. Nekaj nemirov je še v Zgornji Moldavi, v mestih pa je vse popolnoma mirno.

Škoda! Zunanje vlade ne bodo imele prilike interverirati v Rumuniji, judovsko časopisje pa bo prikrajšano za en trijumf judovske misli.

NAGODBENO VPRAŠANJE.

Nagodbena pogajanja se bodo »nadaljevala«. — Hrvati in samostojno ogrsko carinsko ozemlje.

Nagodbena pogajanja se bodo po velikonočnih praznikih nadaljevala — čemu? Morda se do tedaj Ogrji premislilo in odnehajo. Morda jih spravi v boljšo voljo kaka »mala« vojaška koncesija?

× × ×

Dunaj, 21. marca. »Freundenblatt« poroča o nagodbenih pogajanjih sledeče: Ministri in strokovni referenti so sestavili dolg protokol, kjer so se zaznamovale vse točke, o katerih se obede vladni strinjati in se je določila smer, v kateri naj se pogajanja nadaljujejo po velikonočnih praznikih. Predno bosta oba ministrska predsednika nadaljevala pogajanja, bosta cesarju poročala, kako stvari stoje. Slej ko prej se bosta obede vladni pogajali o dolgotrajni nagodbi, ker tudi Ogrji sedaj vidijo rešitev vprašanja v dolgotrajni nagodbi, katero so preje odklanjali.

Budimpešta, 21. marca. Nasprotno od »Freundenblatta« poroča glasilo Košutovo, da se je doseglo sporazumjenje samo glede na užitninski davek. Nobenega sporazumljenja ni glede na železniško vprašanje in čas, kako dolgo naj traja nagodba. Ogrska vlada je odločno bodisi proti dvajsetletni nagodbi, bodisi proti petnajsetletni trgovinski pogodbi z Avstrijo.

Budimpešta, 21. marca. V krogih neodvisne stranke se zatrjuje, da bo Ogrska leta 1911 imela že svojo samostojno banko, leta 1917 pa svojo carinsko mejo. Carina na avstrijske izdelke naj bo tako visoka, da bo pospeševala razvoj ogrske industrije. Določil naj se za avstrijske izdelke 40odstotna carina splošnega carinskega tarifa.

× × ×

Dunaj, 21. marca. Vsi tukajšnji politični krogi se povprašujejo, na kakšno stališče se bo postavila Hrvaška v slučaju ustanovitve samostojnega carinskega ozemlja. Paragraf 4. ogrsko-hrvaške nagodbe, 18. novembra 1868 publicirane v hrvaškem saboru, izrečno določa, da ima Hrvaška pravico legalno sodelovati pri izpremembah temeljnih državnih postav, v kolikor se tičejo skupnih za-

dev med Avstrijo in Ogrsko. Samostojno ogrsko carinsko ozemlje in gospodarsko neodvisna Ogrska — to so stvari, ki se tičejo najvitalnejših interesov Hrvaške. In vendar se Hrvatje še ne ganejo.

DEŽELNI ZBORI.

Praga, 21. marca. Deželni zbor je soglasno sprejel resolucijo nagodbenega odseka, ki pozivlja vlado, naj pri nagodbenih pogajanjih z Ogrsko varuje avstrijske koristi in se pripravi na gospodarsko ločitev.

Gradec, 21. marca. Baron Rokitsansky odgovarja dr. Hrašovcu. Povdarja, da se ne zanemarija slovensko kmetijsko združništvo. Osrednji odbor je prepričan, da se poljedelstvo dá povzdigniti le v sporazumu s Slovenci. Nato se sprejme še predlog Ormigov, naj se podpora za zvezo poljedelskih združ zviša na 8000 kron.

Politični odsek štajerskega deželnega zbora je z malo večino odklonil predlog barona Rokitsanskega glede na uvedbo volivne dolžnosti.

ČEHI O ZMAGI OGRSKE VLADE NAD AVSTRIJSKO.

Avstrijski ministri so se vrnili iz Budimpešte — poraženi s povešenimi glavami. Mađari so zopet zmagali s svojo trmo in pogajanja so se razbila, kajti Ogrji hočejo na vsak način svojo carinsko samostojnost. Mladoroško glasilo piše o tem:

»Kaj bo zdaj? Pogajanje se odgodi in do sedanje »recipročno stanje« bo trajalo dalje, dokler se ne snide novi državni zbor, ki bo tako ali drugače posegel v to dualistično žalost. Iz moglene negotovosti se vidita samo dve gotovi stvari, kakor skali iz morja: Da v treh letih (1900) Mađari uredijo svojo lastno ogrsko banko in da bodo imeli v desetih letih (1917) svojo carinsko mejo proti Avstriji. Mogoče pa, da bodo do tega časa imeli tudi svojo armado ...«

KLOFAČ PRED SODIŠČEM.

Bivši državni poslanec Klofač, obtožen razžaljenja veličanstva, je dobil pred kratkim vabilo k obravnavi. Toda ni se odzval. Ko mu je sodišče v drugič dostavilo vabilo z grožnjo, da bo de sicer s silo pripeljan, se je vdal in šel k sodišču, kjer se je dal zaslišati.

ŠTRAJKI.

Budimpešta, 21. marca. Med delavci v parnih mlinih v Budimpešti se je pojavilo štrajkovsko gibanje.

Dunaj, 21. marca. Okrožno sodišče je dva krojaška pomočnika, ki sta vdrla v neki salon za ženske obleke, da pogledata kaj pomočniki delajo, obsodilo na 10 dni zapor.

PRORAČUN HRVAŠKE ZA LETO 1907.

Proračun za leto 1907 izkazuje izdatkov 23,434,000 K. Plače uradnikov, profesorjev, učiteljev znašajo 11,312,812 K, za orožništvo 1,081,872 K, za pokojnine 2,757,683 K. Stroški za javne zgradbe, ceste, vodovode, podpore, za poplave, za povzdigo narodnega gospodarstva znašajo 3,849,824 K. Za zdravstvo je odločenih 1,112,330 K, za sabor 210,000 K, bogoslužje 630,000 K, ustanove 122,000 K; gledališče dobi 126,000 K, za pisarniške potrebe 584,000 K, za potnine 410,000, za najemnine 322,000 K, najemnine za orožništvo 132 tisoč kron, za stvarne politične, sodniške in učne potrebe pa je odločenih 1,181,000 K. — Pokritje se razdeli sledeče: Lastni dohodki znašajo 1,584,411, direktni in indirektni davki 21,850,000 K. — Torej je v financah kraljevine ravnozero. — Od leta 1869, ko je bil sestavljen prvi proračun, so se potrebščine povečale za celih 18,830,280 K.

ZAROTA PROTI REPUBLIKI.

(Montagnini. — Rouvier. — Za kulisami.)

Clemenceau je ljubka igračka v rokah levičarskega bloka. Komaj da se je ojačal, nastopiti proti pariškim štrajkovcem, da ne bi Pariza v temi oropali divji »apaši«, postopaci, ki bujno uspevajo v svobodni Franciji; zdaj je postal zopet ponižna ovčica in je krotko iz Jaurésove roke. Imajo ga na vrhvi. »Halb zog sei ihm, halb sank er hin.« Jaurés je staval v zbornici predlog, naj se izvoli odsek, kateremu naj vlada izroči v preiskavo diplomatske listine papeževnega nuncija Montagninija, ki datirajo od časa, odkar so se prekinile diplomatske zveze med Vatikanom in francosko vlado. Zbornica je izvolila odsek, Clemenceau pa je poslal v ogenj svojega ministra za zunanje zadeve Pichona, ki je odobral sklep zbornice, zavračal nacionalista Denis

Cochina, češ vlada ni prekršila mednarodnega prava, ko je zaplenila Montagninijeve listine, kajti Montagnini je bil privatna oseba. Kaj je vlado in stranke bloka napotilo, privleči zopet Montagninijevo afero na dan, še ni docela jasno. Nekaj kulturnega boja po eksploziji na »Jeni« in po neprestanih štrajkih ne bo škodilo — tako si misli vlada. En škandal pokrje drugega. Ali se misli Jaurés z Montagninijevo afero maščevati nad Clemenceajem, s katerim sta se zaradi pariškega štrajka sprla in blamirali Clemenceauja z monsignorjevimi listinami, v katerih ni ničesar o kaki zaroti proti republiki ali pa hoče Jaurés nasprotno dati kabinetu zopet priliko, izkazati se v kulturnem boju in zopet pričeti z gonjo, ki je zadnji mesec nekoliko ponehala?

Levičarski blok pravi, da se mora Clemenceau postaviti kakor mož: Vatikan je namreč zapretil, da bo objavil francoske diplomatske listine, ki tudi datirajo od časa, odkar je bila diplomatska zveza s francoskim kabinetom prekinjena. S tem hoče Vatikan dokazati, da je francoska vlada tudi še po formalnem sporu z Vatikanom smatrala Montagninija za oficijelnega zastopnika Vatikana. To ne sme biti — pravi blok — da bi papež strahoval in strašil republiko! Zato na junaški mejdan! Objavimo Montagninijeve listine, naj potem bo kar hoče. Seveda je težko uganiti, kaj pridobi republika s tem, ako se dokaže, da so prejšnji ministri natihem obravnavali z Vatikanom. Levičarski socialistični blok najbrž hoče kompromitirati prejšnje buržoazijske ministre, ki so javno zatrjevali, da nimajo nobene zveze z Vatikanom, natihem se pa z njim pogajali. In s tem bi bilo dokazano, da so za vlado na Francoskem sposobni samo radikali, možje prave rdeče krvi. Clemenceauju pa bi se tako zavselej zaprla pot nazaj v popolnoma bi bil v oblasti jakobincev.

Seveda, stvar je nekoliko smešna. Montagninijeve listine niso za Vatikan prav nič kompromitujoče. Če bi bile, bi jih bila francoska vlada že zdavnej objavila takrat, ko je najbolj rabila umazano orožje proti Vatikanu. Nasprotno pa piše jakobinski list »Libre Parole«, da kompromitujejo prejšnje francoske ministre listine, ki jih ima Vatikan. Te listine dokazujejo, da se je minister Rouvier julija leta 1905, ko je bil iz Pariza odpoklican papežev nuncij Lorenzelli, z Vatikanom pogajal glede na imenovanja novih škofov, dasi je bila diplomatska zveza s sveto stolico formalno že prekinjena. Decembra 1905 se je Rouvier trudil, da bi papeža pregovoril, naj dovoli katoličanom, ustanavljati bogočastna društva. Bajle ima Vatikan dva zakonska načrta, ki ju je spisal Rouvierov tajnik, Rouvier pa lastnoročno popravljal. »Libre Parole« nadalje trdi, da se je Montagnini ponoči večkrat pogajal z Rouvierom.

Najbrž je to nekoliko prečno slikano. Na vsak način pa je res, da se je francoska vlada pogajala z Montagninijem in ga imela za oficijelnega zastopnika Vatikanskega, čeprav ne bo vse tako, kakor slika radikalna »Libre Parole«. S tem pa je dokazano, da je Pichon v zbornici trdil neresnico, ko je izvajal, da je Montagnini bila navadna privatna oseba in da je vlada bila upravičena, zapleniti njegov diplomatski arhiv. Dejstvo je, da je vlada to storila iz nizkotnega maščevanja in v nadi, da dobi kaj, kar bo Vatikan kompromitiral pred očmi francoskih katoličanov in celim svetom. Nada se je izjalovila, kar pa sedaj vlada vpriparja, je bitka na begu, ki naj reši vsaj nekaj izgubljene časti.

FRANCIJA.

Framasonski »Veliki Orient« je od likvidatorja prav po ceni kupil bivši francišanski samostan v Parizu. Cerkev izpremenje v zborovalnico ter jo okrase s framasonskimi znaki. Tu bo odslej glavni sedež framasonskih lož. Framasoni so zložili precežen fond, da kupijo katoličanom oropana cerkvena poslopja.

ZA ŽENSKO VOLIVNO PRAVICO.

London, 21. marca. Zagovornice ženske volivne pravice — sufragetke — so zopet priredile pred parlamentom demonstracijo za žensko volivno pravico. Policija je zaprla 66 demonstrantk, med njimi znano norveško slikarico Naici-Peters.

RUSIJA.

Varšava, 21. marca. Wolfov urad javlja iz Varšave, da so neznanci v Varšavi na cesti ustrelili dva železniška uradnika.

Peterburg, 21. marca. Vlada je odredila, da se sebastopolsko pristanišče zapre in odpuste vsi delavci zaradi političke agitacije. 2000 rodbin je brez dela in kruha.

NEMIRI V OSREDNJI AMERIKI.

New York, 21. marca. Združene salvadorske in nikarške čete so popolnoma porazile honduraško vojsko. Vseh mrtvih in ranjenih je 1100. Baje je ta bitka najbolj krvava v celi zgodovini osrednjeameriških držav.

London, 21. marca. »Times« poročajo, da nikarške čete korakajo proti glavnemu mestu Hondurasa. Severnoameriške Zedinjene države in Angleška sta poslale nekaj vojnih ladij v srednjeameriško vodovje, da ščitijo svoje podanike.

REAKCIJA V BOLGARIJI.

Ze predvčerajšnjim smo poročali, da je policija v Sofiji zaprla pirotehniko Blaskova, ker je zapleten v zaroto proti vladi in da je kompromitovan tudi namestnik državnega pravdnika, Keremekčiev. Baje so anarhisti razdelili tudi med gimnazijce anarhistovske brošure.

Sofija, 21. marca. Vlada je sobranju predložila zakon, kjer zahteva izredni kredit 300.000 frankov za pomnožitev policije.

Volilni boj.

(Dr. Benkovič proglašen za kandidata.)

Včeraj zvečer smo prejeli naslednjo brzojavko iz Laškega trga: Zaupniki soglasno proglasili na shodu v Laškem za kandidata dr. Benkoviča.

(Shod neodvisnih kmetov v Št. Petru.)

Piše se nam: Poldrugi mesec se je že agitiralo za ta shod po »Notranjcu«, po shodih, po zaupnikih in slednjič po brezštevilnih plakatih in uspeh — do skrajnosti žalosten. Impozanten shod, v procesijah bodo prihajali, vozovi od vseh krajev, udeležnikov pa — »čistihi«, katere smo videli pa že vse v Bistrici in Bitnjah, nekaj čez 200 — recimo tudi malo več — 300, okrog 100 pa somišljenikov S. L. S. Torej od 4000 pričakovanih je ostalo doma — samo 3600!! Sodba splošna pa je ta, da nismo nikdar pričakovali, da je »kmečka neodvisna stranka«, pravzaprav narodno-napredna stranka, na tako slabih nogah na Notranjskem. 14. maja bomo samo še rekli: naj v miru počiva!

(Kako pa se je shod v Št. Petru vršil?)

O tem smo dobili tudi še naslednje poročilo: Kmet Kristan iz Orehka otvoril shod in predlagal za predsednika g. Arkota (kakor nalašč, ko je vaje zvonca, če ne predsedniškega, pa kravjega. Op. por.). Ata najprvo izrazilo veselje nad tako obilno (!) udeležbo (iz celega okraja volivcev čez 6000 — udeležnikov-somišljenikov atetovih do 250), da bi se posvetovali o kmečkih zadevah in bi zbrali kmeta za kandidata kot poslanca v državni zbor. (Kdaj je bil že prej določen!) Ata imenujejo podpredsednikom gosp. Cuceka iz Knežaka (Na odru ga ni videti, je raje ostal med poslušalci in od daleč gledal impozanten shod.) ter reditelje shoda. (Sreča jim pa ni mila, zakaj zlepa ne morejo dobiti štirih močev, ki bi red delali v najbližji bližini atetovi; iz zadrege jih reši klic navzočega, da bi bil Česnik iz Knežaka zelo pripraven zato, želji se je ustreglo.) Prvi govori Domicelj Lojze iz Zagorja, ki razlaga program nove kmečke stranke (beseda mu teče jako slabo), zabavlja pri tem čez klerikalce, (katerim so svoj program ukradli) in njihove poslance, češ, da še niso ničesar storili za kmeta. — Prosen iz Vrbič pri Trnovem pravi, da ni zadovoljen s kmečko stranko, ker je samo 15 točk nastavila, on zahteva še šestnajsto, namreč, da bi se olajšale vojaške dolžnosti. (Liberalci sedaj niti ene točke še niso izpolnili, da bomo prišli do 16, treba bo še dosti shodov v Št. Petru.) Besedo dalje dobi zastopnik gorenjskih kmetov I. Jenko. (Pa saj ni to Babčev fantek?) Spisan govor je imel v tresočih rokah, govoril dolgo, povedal vsako reč dva-, trikrat, tako, da se je tudi »Narodovemu« poročevalcu malo za malo zdelo. Seveda tudi on pohvali obilno (!) udeležbo, pove, da se tudi na Gorenjskem kmetje organizirajo (gotovo pod njegovim vodstvom) in izraža svoje veselje, da se probuja kmet na Notranjskem. (Žalostna nam majka, ko bi morali čakati še le »fantka« iz Gorenjskega!) Udari tudi seveda (ker spada v organizacijo kmečkega stanu) po S. L. S. Čujte, kakšne resnice nam je razodel, Voditelj S. L. S. si je s politiko pridobil dve grajščini. Rimski dohtar, kot poslanec, razlaga sv. pismo, kar kmetom nič ne koristi; penzionist in zraven še dvorni svetnik za poslanca ni zmožen in neki duhovnik-poslanec (pa saj ne Žitnik) za kmeta nič ni storil, temveč samo duhovnikom plače zvišal. Poslanci S. L. S. so glasovali za 300 milijonov za kanone! To je bil najdaljši, najduhovitejši (!) in najbolj utemeljen govor na celim zborovanju. Čast tistim, ki so ga morali verno poslušati in zraven še — tiho biti! Seveda je k sklepu priporočil še »Notranjca« (gremo pa res h koncu, ko mora Gorenjec Notranjcem ta list priporočati). — Četrty govornik je A. Dietrich, trgovec v Postojni. Odkritosrčno pove, da je trgovec, pa vsaj eno vnet za novo kmečko stranko, zakaj, če kmet dobro stoji, tudi trgovec dobro shaja. (Izborna misel, povsem resnična — torej trgovec je odvisen od kmeta, ne kmet od trgovca, zapomnimo si to!) Govoril je obširno, pa malo povedal. — Sedaj, ko smo že slišali marsikaj dobrega in tudi dosti obljub, je poskrbel še Ambrožič, bivši pronačelnik kandidat za deželni zbor, da smo zvedeli ime novega kandidata, katerega on pozna od nog do glave, namreč g. Jožeta Dekleva. — Zapazili smo med tem časom, da ima ata Arko nekaj opraviti. Kaj bi neki bilo? Česnik jim pove na uho, da bi dobro bilo, da bi se Dekleva sam pokazal, iščejo ga iščejo, slednjič ga najdejo in ga prosijo, naj se pokaže volivcem. In — sreča, da so bila ta trdna — prikaže se kandidat Jože Dekleva z nekim papirjem v roki in treslo se

je — papir, roke, hlače in Dekleva — in povedal je na ves glas (!) da sprejme kandidato (kako smo se ba!, da se to ne zgodi), in da bo spopolnjal pravila novo ustanovljene stranke. Pravi, da bo hud boj, a da bo treba iti z vsemi silami vanj. (Pošten — a nepotreben strah. Brez skrbi bodite g. Dekleva, kot poslanec Dunaja ne bode videli izlepa!) — Na to sledi glasovanje. Vsi — in bili so res vsi, kar jih bo 14. maja zanj glasovalo — vzdignejo roke in bilo jih je okrog 200 — drugi pa so šepetali, bode videli, kolko jih bo roke vzdignilo za Žitnika — 24. marca v Št. Petru ali 14. ma pri volitvah. — Zadnji govornik je pa Česnik iz Knežaka. Pohvali se kot pravega kmečkega prijatelja (v Knežaku ga dobro poznajo), da pozna kmečke težnje, da je bil rojen celo pod slamnato streho, a takoj zaide v samohvalo in je tudi kmalu končal. — Arko zaključil shod s pozivom, da se vsi udeležijo volitve 14. maja (pa kako radi, samo ne po vašem receptu). Nazadnje je pa še Lojze Domicelj pokazal svoj talent kot pevovodja in v gručici se je zapela — Lepa naša domovina — in shod je bil končan. (Op. por. Kadar se hočejo Zagorci zopet udeležiti kakega shoda, jim priporočamo lepše vedenje, ne vemo, ali so bili pijani od vina ali od veselja, ker razni vsikliki res niso bili umestni. Enako bi tudi g. Petrič lahko večkrat zatajil svoje navdušenje, ker se ni vselej popolnoma prilagalo.)

(Shod socialnih demokratov v Cerknici.)

O tem se nam še poroča: V nedeljo je prišel Kristan ponujati Kopača v Cerknico. Ker pa pri nas ni socialnih demokratov, sta pripeljala seboj železničarje z Rakeka, da bi imela vsaj nekaj svojih. Naši somišljeniki so šli na shod, da bi spoznali soc. demokrate v pravi luči. Kristan otvori shod in dá besedo Kopaču, ki v precej zmešanem govoru ponavlja svoje laži o klerikalizmu, velikanskem cerkvenem premoženju, militarizmu, klerikalni vladi itd. Ko je govoril o tem, da je S. L. S. samo toliko storila, da so se škofu davki odpisali, zakliče pristop mož: »Zakaj pa Vi niste šli za škofa študirat?« (Burno odobravanje in smeh.) Govoril je o povišanju duhovniških plač, o uradniških je pa molčal. Rekli ste, da ne morete razvijati programa soc. demokratov, ker je preobširen. Seveda zato se Vam tudi ni zdelo vredno omenjati, da ste za razporoko, prosto šolo in ločitev cerkve od države. V svojem volivnem oklicu ste sicer razvili »svojo« program: pa je pač preobširen, zato ste one točke izpustili. Zakaj pa ste liberalce le bolj božali; saj so bili tudi v državnem zboru. Tudi dr. Cham ni na cerkniškem shodu nič zabavil čez demokrate. Kajne kakor v Ljubljani, tako mislite tudi drugod napraviti. Govoril je zaničljivo o sv. popotnici, češ, da marsikdo umrje od strahu, ko se mu prinese sv. popotnica, čeprav še ni nevarno bolan. Nečemo soditi, vendar se nam pa čuden zdi slučaj, ki se je zgodil kmalu potem. Zvečer je imel Kopač na Rakeku shod; na shodu je bil tudi neki 62-letni zagrizeni soc. demokrat Martin Ileršič, ki je zelo zabaval. Kmalu po shodu pa se zgredi in je bil mrtev. Umril je brez sv. popotnice. — Med Kopačevim govorom se je slišalo malo pritrdjevanja, pač pa dosti ugovorov, tako da je moral predsednik večkrat prositi za mir. Vse drugačno lice je dobil shod, ko se oglasi k besedi dr. Pegan in pobija Kopačeva zavijanja. V sled gromovitega odobravanja mora večkrat prenehati, tako da se celo Kristanu smili. Ko naši tako odobravamo, predsednik nemirno tolče po mizi. Ko neha govoriti dr. Pegan in poneha burno ploskanje, zapusti večina naših shod. Vedeli so, da jim demokrat ne bode dal več besede, da bi jim mogli ugovarjati. Kopač zopet ponavlja svoje trditve brez dokazov. Potem da predsednik Kopačevo kandidato na glasovanje in glasovali so zanj rakiški železničarji. Sam je priznal Kopač, da bi se mu bilo slabo godilo na shodu, če bi ne bilo nove volivne postave, ko je videl pred seboj tako navdušeno množico. Rekli ste, da se že jasni in da je prišla svetloba med ljudstvo. In res se je precej zasnilo tudi na Vašem shodu seveda ne vaši stranki v korist. — Liberalci so sklicali shod ob 4. uri. Začeli pa so še ob pol šestih, ko so naši prišli s soc. demokratskega shoda. Vabili so tudi naše na svoj shod, in nekateri so tudi šli. Bili so na shodu skoraj sami škriči, liberalnih kmetov ni bilo deset vseh skupaj. Shod se je vršil v znamenju umiranja, vsi so čutili, da gre proti koncu. Potem pa še njih kandidat, ki še govoriti ne zna! Med liberalci je splošna sodba, da ni sposoben za poslanca. Priporočajo ga Triller, Cham, Kabaj, Stergulje, a vse priporočanje ni dosti pomagalo. Ob 6. uri pa predsednik že zaključil klavni shod.

(Shod v Šembijah.)

Na praznik sv. Jožefa so priredili impozanten, nepričakovano dobro obiskan shod v Šembijah, občina Knežak na Notranjskem. Govorili so gg.: kaplan Orehek A. iz Knežaka, kaplan J. Hrovat iz Trnovca in Janko Eržen, obč. tajnik v Knežaku. Obširni gostilniški prostori g. Josipa Faturja so bili natlačeni polni. Med govori je vladalo veliko zanimanje, v ogorčenih medključih so zborovalci dajali duška svoj zoprnosti do liberalcev. Tako je prav, močje in fantje! Proč z lažnjivim liberalizmom!

(Iz ormoškega okraja.)

Pretečeno nedeljo, dne 17. t. m., je po rani službi božji imela liberalna stranka svoj volilni shod pri gosp. Pr. Štamparju v Vuzmetincah, župnije sv. Nikolaja pri Ormožu. Sklicatelj shoda in glavni govornik je bil dr. Božič iz Celja, ki je med drugimi neslanostmi izbruhnil, da je treba pljuniti pred tistega, ki bere »Slov. Gospodarja«. Kaj pa bi se naj storilo pred govornikom? Gospod Božič, mi smo hvaležni, da ste pokazali, da ste liberalci. Vsak kmet bi pač moral biti skrajno zabit in skrajno zloben, ki bi bil na vaši strani. Gospod Božič, vi ne veste, da je vaš liberalni predsednik g. Pr. Zabav-

nik, kakih 30 let naročnik »Slov. Gospodarja«. Ta list je veliko prej, kakor ste vi, g. Božič, trgali hlače v šoli, budil naš narod, in ta list je izključno list poštenih kmetov in katoliškega razumnštva. Na ta liberalni shod so prišli ljudje od Sv. Nikolaja, Sv. Bolfenka in iz Središča, vendar pa ne mislite, da so vsi bili liberalni privrženci; veliko jih je bilo poštenih katoliških kmetov. Za ta shod so se trudili liberalni učitelji tega okraja. Nosila so se povabila od hiše do hiše. Liberalni bolfenski učitelj Slanc neki vabi vedno k sebi Miklaževčane in središče »purgarje«; toda motiti se mu dajo le ničlice, nerazsodni ljudje, ki nekdaj v šoli niso pod milim Bogom ničesar vedeli, torej nevedneži in nerazsodni ljudje, politični otroci; razsodni ljudje več ne marajo za Slanca.

(Volilna shoda na Koroškem.) Koroški Slovenci so priredili preteklo nedeljo dva volilna shoda. Poroča se nam o tem s Koroškega: Obojna shoda sta bila naravnost sijajna. Na Kočuhji je bil shod ravno tam, kjer so pred kratkim nemški nacionalni shod razbili. Gosp. Grafenauer eva kandidatura je bila z največjim navdušenjem sprejeta. Dasi ravno so razdeljevali velike: dasi so hribi, grabni, slaba pot vmes, so prišli kmetje iz zadnjega zagorskega kota. Sploh opažamo, da se naš kmet vedno bolj oporoka nemško-liberalnega mišljenja. Na obojnih shodih govorila sta gosp. Grafenauer ter dr. Brejc. V Podlublju so bile tri sobe pri Kajzerju nabito polne, ravno tako veža. G. nadučitelj se je v svojo veliko nesrečo upal na shod. Nek domači kmet in g. dr. Brejc sta ga pa tako osramotila, da je moral uiti, drugače bi ga bili kmetje pogнали. Posebno v živo zadel je g. Grafenauer, ko je govoril o ločitvi zakona.

(Wolfvo častno občanstvo preklicano.) Občinski svet v Barzdorfu na Češkem odvzel je bivšemu državnemu poslancu Wolfu častno meščanstvo.

(Anžlovar — kandidat.) Čuje se, da imajo učitelji podgrajsko-koperskega okraja svojega državnoborskega kandidata v osebi vpok. učitelja Miroslava Anžlovca, ki biva zdaj v Trstu. Vendar pa, ker čutijo, da nimajo nobene zaslombe v ljudstvu, se ne upajo na dan s to liberalno kandidato.

(Shod na Baču.) V nedeljo dne 17. t. m. so priredili shod na Baču, občina Knežak na Notranjskem. Govorila sta g. kaplan Orehek in občinski tajnik g. Janko Eržen. Zbral se je cvet lepe vasi, najboljši možje v prav obilnem številu. Nedeljsko zborovanje pač najlepše dokazuje, da Bač ni na strani izdajavskih liberalcev, za kar bi ga tako rad naredil Česnik, ampak da po ogromni večini stoji na strani S. L. S. Bog živi zavedne može!

(Volilni manevar v amerikanskem slogu.) Iz notarske pisarne liberalnega Alojzija Pegana v Idriji je poletela v svet ta-le notica: Konzorcij za zgradbo železnice Vrhnika-Idrija-Sv. Lucija sklicuje na Marijin praznik, dne 25. t. m., ob 1. uri popoldne v hotel Vuga v Sv. Luciji na Goriškem javen shod interesentov. Na tem shodu bosta poročala ljubljanski župan g. Ivan Hribar in zastopnik deželnega odbora goriškega. — Na prvi pogled se vidi, da je to volilni manevar v amerikanskem stilu. Ves čas se ta »konzorcij« Hribar-Jelovšek ni nič brigal za to. Celotno leto ta konzorcij ni prav nič delal, sedaj pa dela Hribar radi državnozbornih volitev veter, pa se bo ravno tako blamiral, kot s svojim kompromisom z ljubljansko socialno demokracijo. Pomena ta Hribar-Jelovškov konzorcij nima, ker nihče za njim ne stoji. Iz cele stvari ne bo nič, dokler ne bodo stvari vzeli v roke drugi ljudje, ki so bolj resni in imajo kaj vpliva in pomena. Škoda za stroške, ker ta konzorcij je že s svojo nedelavnostjo tekom let dokazal, da je nezmožen za vsako resno akcijo. Idrijsko železniško vprašanje bo »Slovenska ljudska stranka« vzela v roke. To bo imelo kaj pomena. Po volitvah bo Hribarjev konzorcij zopet izginil. Toliko v pojasnilo dobromernim ljudem, da ne nasedejo. Sožalje izrekamo le še zastopniku goriškega deželnega odbora, da gre na Hribarjev lim. Ali še ne vedo na Goriškem, kaka politiška ničla je Hribar?

Dnevne novice.

Zahvala papeževa cesarju Fr. Jožetu I.

Ob priliki vrnitve arhiva bivše pariške nunciature je sveti Oče izrekel našemu cesarju najtoplejšo zahvalo za posredovanje v zadevi vrnitve arhiva. Cesar je takoj odgovoril in izrazil svoje veselje, da je imel priliko sveti stolici izkazati uslugo, ki je svetega Očeta napolnila z zadoščanjem. Ob tej priložnosti je sveti Oče podelil ministru za zunanje stvari, baronu Aerenthalu, in poslaniku v Parizu, grofu Khevenhüllerju, veliki križ Pijevga reda, poslaniškim svetnikom grofoma Nemesu in Palfyju veliki častniški križ Gregorjevega reda z zvezdo. Vrh tega je sveti Oče poslal ministru za zunanje stvari svojo fotografijo z lastnoročnim podpisom v dokaz svoje naklonjenosti.

+ Družbe sv. Cirila in Metoda pomladanske razglednice ima že na prodaj trgovina Ivan Bonač. Priljubile se bodo posebno še našim mladini tu naslikane skupine po cveticah skakajočih manjših in iz knjig beročih večjih otrok. — Simona Jenka razglednicam podpisano pomladnje bodrilo pa tudi vam odrašenim priključite spomin teh vaših ter vpodobljenih zlatih let.

+ Družbe sv. Cirila in Metoda velikonočne razglednice, ki kažejo slovansko oblečeni deklici, so došle v ljubljansko Ivan Bonačevo trgovino. Krasne, da se lahko merijo z vsakim drugim umetnim proizvodom, naj vam bodo, Slovenci, za vašo velikonočno voščila in v spomin velikonočnega razveseljevanja naše mladine. — Ne več na družbo, nego

edino-le na bukvarno Ivan Bonač v Ljubljani — pa pišite ponje.

+ Požar v Borovnici. Dne 21. t. m. so pogoreli dvema gospodarjema trije kozolci in dva skednja. Goreti je začelo opoldan v kozolcu I. Majarona. Pogorelo mu je tudi veliko mrve, 5 vozov in 4 poljedelski stroji. Franc Suhodolnik sta tudi pogorela dva kozolca in skedenj; v kozolcu mu je pogorelo za 8000 kron desk. Za poslopja je bil zavarovan, za deske pa ne. Na licu mesta je bila takoj tukajšnja požarna bramba z dvema brizgalnicama. Ognjegasci so delali neumorno, vendar niso mogli nič rešiti, ker se je ogenj tako naglo razširil; v nevarnosti je bilo veliko drugih poslopij. Da ni večje nesreče, se je zahvaliti tukašnji požarni brambi in pa požarni brambi z Verda, ki je tudi takoj prihitela na pomoč, ko je zvedela za nesrečo. Kdo je zažgal, se ne ve?

+ Umril je v Gradcu upokojeni dvorni svetnik Avguštin pl. Pladung, star 90 let.

— Poštna vest. Razpisuje se mesto poštnega odpravnika na c. kr. poštнем uradu (III/4) v Hraščah pri Postojni proti pogodbi in kavciji 400 kron. Letna plača 700 K, uradni pavšal 175 K in letni pavšal 644 K za lokalno dostavljanje poštних pošiljatev in za vzdrževanje selskega pismonoše. Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

— Imenovanje. Za učitelja na »Delavski šoli« v Kastvi je imenovan arhitekt g. Vilko Sever, rodom Slovenec.

— Čiščenje sadnega drevja. V smislu deželnega zakonika imajo do 15. aprila odnosno 15. maja letos vsi kmetovalci, posestniki sadnih vrtov in seči, očistiti sadno drevje, grmovje in drevesa sploh po vrhah očistiti goseničnih gnezdv, jajec in ličink, ter jih z veljavi vred odstraniti ozir. sežgati. Kdor bi se ne pokoraval tem odredbam, kaznoval bi se z globo ali pa bi se dala ta dela izvršiti na stroške dotičnega gospodarja.

— Velik požar. V noči od petka na soboto je nastal požar v vasi Bodrež pri Kanalu, ki je uničil 6 hlevov in eno hišo Antona Vidiča. Zgorelo je tudi šest goved in trije prašiči. Drugi pogoreli so: Miha Drašček, Ivan Drašček, Minko in Pečenko. Vsi so bili zavarovani.

— V vodnjak padla. Včeraj popoldne je šla 20-letna Marija Puntar iz Kontovela po vodo k vodnjaku, ki se nahaja pod kontovelskim pokopališčem. Ko je zaemala iz vodnjaka vodo, se je v ometici prevrnila v vodnjak in je v njem tudi utonila.

— Izseljevanje v Viktorijo (v Avstraliji) izselnikom brez premoženja ni priporočati, zlasti če niso zmožni angleškega jezika. Tuji rokodelci težko dobe delo, ker se morajo boriti z ondotnimi močnimi delavskimi zvezami. Ravno tako se kontoristom nujno odsvetuje, tja se seliti, ker je vedno več takih, ki ponujajo delo njih vrste, kakor pa tistih, ki žele takih delavcev. Edina v Viktoriji dobro došla in uspešna vrsta naselnikov so poljedelci, ki razpolagajo z malo glavnic v znesku 7000 do 9000 K. Zemlja se v obče ne kupi drago in se z dobičkom obdeluje. Vendar je takim izselnikom svetovati, da se ne naselijo sami, ampak da najprej pri drugih farmarijah delajo, da se seznanijo z razmerami.

— Toplice na Dolenjskem. V začetku tega dneva smo obhajali izpovedno tridnevno. Sodelovali so p. Avguštin Kostelec, Cistercijan iz Zatičine, p. Kornejli Petrič iz novomeškega samostana, pa župnik Zakrajšek. Vrli trojci Bog plačaj nemali trud! — Dr. Ivan Hubad se je v soboto povrnil iz Ljubljane, kjer je delal vojaške službene vaje. Bolniki so ga močno pogrešali. — V kopališču že pripravljajo za bližnjo sezono; razni delavci so najeti. Huda in dolga zima je gotovo marsikateremu pokvarila zdravje in bo treba iskati pomoči pri nas. Na skorajšnje svidenje!

— V Ameriko se je včeraj peljal skozi Ljubljano 150 poljskih Rusov in 60 Hrvatov.

— Stavka mizarjev je v Celovcu.

— Človekoljubno delo. Sarajevski nadškof dr. Jos. Stadler namerava ustanoviti zavod za slaboumne, kretine in božastne.

— Iz občine Zgornja Šiška. Vasi občine Zgornja Šiška so dobile nove, zelo lične samoslovenske napise.

— Prvi občni zbor »K. s. Izobraževalnega društva v Dobu« je vedel marsikaj povedati o društvenem delu tekom enega leta. Nismo sicer še dosegli vsega, kar smo želeli, cvet vrlih mož in vnetih mladeničev je vendar-le zbran v krogu našega društva. Bilo je štirinajst raznovrstnih prireditvev, deloma poučnih deloma zabavnih. Prebralo se je toliko knjig, kolikor duš šteje delavska župnija, torej 2600. Osem dnevnikov in dvanaest tednikov »Slovenca« je pridno krožilo po vaseh in hišah, kjer bivajo društveniki. Na tem mestu bodi izrečena iskrena zahvala preč g. dr. Fr. Grivcu in velečislani Matijevi hiši v Dobu za brezplačno pošiljatev enega »Slovenca«. Pri občnem zboru je predaval g. dr. Jožef Gruđen o razvoju ustavnega življenja v Avstriji. Vsem poslušavcem je vidno ustregel z interesantnim in času primernim predavanjem, ki bi bilo prav, da bi je predavatelj kje priobčil, morda v »Domoljubu«. Sedaj pomladi razvijemo društveno zastavo, pod katero hočemo čvrsto naprej za vse dobro in blago.

— Promet tujcev na Goriškem. Preteklo soboto se je ustanovila v Gorici »Deželna zveza za promet tujcev na Goriško-Gradiščanskem«.

— Umrila je gdca Ljudmila Žvokelj v Dolenjah na Goriškem.

— Mednarodni shod za higieno in demografijo bo v Berlinu od 23. do 29. septembra. S shodom je združena higienska razstava, na katero bodo tudi Avstriji poslali mnogo predmetov. Udeleženci kongresa bodo imeli priložnost, da se seznanijo s higienskimi na-

pravami v Berlinu in v okolici. Znanstvene seje bodo dopoldne, popoldne se bodo ogledali razni zavodi, ki so jih določili že čez sto v ta namen. Avstrijski komite za XIV. mednarodni kongres za higieno in demografijo ima svoj sedež na Dunaju (I. Schwarzenbergstrasse 5) in daje vsa natančnejša pojasnila.

— **Patriotična zveza tržaške mladine.** (Lega patriotica della Gioventu Triestina) bo ustanovila svoj lastni dom.

— **Na neznan način je izgubila neka 24-letna Ana Drobac iz Radgone na Štajerskem.** Zadnji čas je bila v nekem graškem samostanu, katerega pa je zapustila, da si izvoli drugi poklic. Morala bi iti na Dunaj, toda ni prišla. Policija jo išče.

— **Veliki plazovi** so se usuli na arlberško cesto na Tirolskem, tako, da je ustavljen promet. Plazovi so zasuli nekaj delavcev. Eden je smrtnonevarno ranjen.

— **Trst brez gledišč.** Skoro da Trst ne bo imel nobenega gledišča za vprižarjanje drame. Glediška komisija pod predsedstvom cesarskega namestnika je prepovedala vprižarjanje iger v »Filodramaticu«, ker ni več varno in se skoro podira. Takozvano »Gledališče« tudi ni uporabno, moralo bi se zelo predelati, kar pa sedanjim posestnikom gledišča ne boje. Gledišča »Fenice« in »Rossetti« so precej nerodna — nekake arene — v gledišču »Verdi« pa se vprižarjajo samo opere.

— **Ameriške novice.** V Clevelandu si je izbil naš rojak Andrej Kremžar po nesreči pet zob. — Glavne urednika »Domovine« je dal aretovati rev. Kerže iz Newburga zaradi dopisa: »Vedno lepše«. Razprava se je določila na 8. marca. Urednik zaradi varščine ni zaprt. — Župnik Pakiž je preskrbel slovenski farni cerkev »Marijinega Vnebovzeta« v Collinwoodu nov lep križev pot in novo krasno monstranco. Ob veliki navzočnosti je izvršil slovesni blagoslov clevelandški župnik K. Zakrajšek. Samo ene stvari nimajo še Collinwoodčani: zvona. — V Clevelandu je umrl Josip Kalčič, doma iz Srednje vasi, fara Drava. Zapustil je ženo in tri otroke.

— **Novo Domovino** je kupila od sedanjega lastnika Johna Grdine »Delniška tiskovna družba«. Predsednik odbora je dr. J. Seliškar, glavni urednik Rajko Feigel, pomožni urednik pa Alojzij Pirč. — Umrl je 50letni Jakob Jermin v Elly, Minn., doma iz Roženaca pri Črnomlju. Zapuščala soprogo s petimi otroci v starosti 7 do 18 let. — Ponesrečil je 18. t. m. pri Zenith-rudniku rojak Franc Cimžar. Stroj ga je udaril po glavi tako hudo, da je onesvestil. Ponesrečenca so spravili v bolnišnico. — V Jolietu so se poročili 11. m. m. John Kobe z Vrha na Dolenjskem z Marijo Dormin iz Delnic, v sredo 6. m. m. Matija Kostelec iz Podgrada z Jerico Lukan z Vrha pri Vinici, dne 30. januarja so se pa poročili Jožef Z. Metoš iz Zagodaca, Stari trg, z Marijo Mavrin, Nemška Loka, in Josip Jančar, Št. Jernej, z Marijo Levstek, vdovo Jakoba Jančarja, 23. januarja Josip Horvatič, Stopiče, z Uršulo Šekulo, Podgrad. — V San Francisco, Cal., se je ponesrečil pri delu v Citi Marketu dne 26. januarja in umrl 11. februarja Jožef Kajfež, star 27 let, doma iz Banjaloke na Dolenjskem. Poleg nekaj denarja je zapustil mnogo nepremakljive posesti. — J. R. Monroe v Marionu ni bil malo presenečen, ko je dobil od ameriškega vojnega ministrstva zaostalo dvemesečno plačo, katero je reklamiral pred 42 leti. — Sladkosnedeži so Američani, porabi povprečno na leto polovico toliko sladkorja, kolikor tehta sam. Priđe namreč na vsakega Američana in seveda tudi Američanko 76 funtov. — Rojaku Milhe Kobetiču v Manistique, Mich., je pogorela gostilna. Kobetič se je rešil skozi okno na sosednjo hišo. Škode je 6000 dolarjev. — Iz Calumeta se poroča: Pokopali so šestletno hčerko Mihaela Plavca z Tamaracka. Oče je v bolnišnici za umobolne in soprogo Andreja Brozovičev z Rajmbaultowna Ano rojeno Stanuga. Zapustila je soprogo štiri nedorasle otroke; v Blue Jacket je umrl 65letni Frančišek Jeriček, doma iz Stopič na Dolenjskem. V rojstni kraj Damelj je odpotoval Peter Fortun. — Rojak Fr. Papež v Calumetu s ceste J je prodal svoje posestvo za 7000 dolarjev. Papež odpotuje meseca junija v staro svojo štajersko domovino. — V Yale (Crawford) je zasula 19. februarja plast premoga Franka Zupančiča in ga na mestu usmrtila. Rainik zapuščala vdovo Ano rojeno Kocjan in štiri nedorasle otroke.

— **Za zdravnike.** Zastop zdravstvenega okrožja Trata v škofjeloškem sodnem okraju je v svoji seji dne 19. marca t. l. sklenil dati okrožnemu zdravniku, ki bi se za tamkaj razpisano zdravniško službo oglašil in stalno naselil, poleg sistemizovane plače tudi primerno odškodnino za stanovanje. Gospod zdravnik, ki bi se hotel tu naseliti, bi imel zelo razširjeno prakso, ker od Škofje Loke do Idrije ni nobenega zdravnika.

— **Smrtna grožnja.** Sprla sta se Frančišek Trček z Loga s posestnikovim sinom Vrhovcem iz Dragomera. Trček je udaril Vrhovca s polenom in ga lahko ranil. Trčka je pa to tako vzešlo, da je šel domov po puško. K sreči so mu iztrgali puško.

— **Nesreča.** V soboto si je pri sekanju drv zlomil v gozdu v Cirknici pri Ložu 80-letni posestnik Pavel Žnidaršič desno nogo. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico. Tudi nekega Antona Podlogarja iz Rakeka so pripeljali v bolnišnico, ki si je zlomil nogo.

— **Rop v poštnem vozu.** Med Simrishammom in Malmöm je napadel neki našemu ropar poštnega uradnika in ga ranil s 6 strel. Ropar je ukradel neko denarno pismo s 3000 kronami in več drugih pisem. Ropar je skočil z voza, ko je vozil vlak z vso naglico.

— **Upokojen bo koncem tega meseca generalni artiljerijski nadzornik fcm. Kropatschek.** Naslednik mu bo najbrže nadvojvoda Leopold Salvator.

— **Neznosne razmere na turjaški pošti.** Z ozirom na dopis, objavljen dne 27. februarja smo od poštarija v Turjaku, g. Jerneja Žužka, prejeli naslednje pojasnilo: Ni res, da je na turjaški pošti nered. Res pa je, da ni nobenih pritožb, razen od strani Janeza Prusnika, ki ima pa osebno sovraštvo do mene. Ni res, da si poštar na lahek način preskrbi seznam odjemalcev, za katere se je trgovec leta in leta trudil. Res je pa, da sem dotičnemu trgovcu veliko odjemalcev za zobotrebce v tujini pridobil, katerim še danes blago pošilja. Dotični trgovec je nezmožen nemščine. Pisaril sem mu osem let in vsa pisma sem mu moral prečitati. Res je, da imam malo trgovino, katero vodi moja soproga z otroci, katere trgovine pa pošto ravnateljstvo ne more prepo-vedati. Ni res, da bi se bil kedaj zadržal nad stranko, katere je hotela naročiti kak list: »Nič ne naročim! Če hočeš naročiti »Narod«, ti pa že pišem.« Res pa je, da vsakemu, kateri ni sam zmožen, spišem nakaznico ali pa položni list, če mi le čas dopušča. Kolikor se spominjam, sem pred kratkim trem naročnikom izpolnil položne liste za »Domoluba«. Ni res, da dobivajo stranke pisma in denar, katerim ni namenjen, a strankam, ki so prikrašane se žuga, da se jih obrca. Res pa je, da skozi 12 let mojega službovanja v Turjaku ni dobila ne ena stranka denar, če ni bil nanjo naslovljen, istotako ni bila ni ena stranka prikrašana vsled poštnih krivde. Kaj takega mi še ni nihče dosedaj zglašil, še manj pa dokazal. V takem slučaju bi me stranke znale dobro poiskati, saj imam nekaj posestva in premoženja. Tudi ni res, da sem zakupnik daca. Res pa je, da sem bil od užitinskega odkupninskega društva za velikaška okraj soglasno izvoljen za načelnika temu društvu. Volil me je tudi Janez Prusnik iz Turjaka. — Mi vedoma nikomur nočem delati krivice. Dopis smo prejeli od zanesljive osebe, ki ima sedaj besedo.

— **Umrl je v Veliki Buslovici pri Ilirski Bistrici Ivan Princ,** trgovec in posestnik, daleč poznan in priljubljen mož. Blag mu spomin!

— **Smrt v ognju.** Z Dol pri Litiji se nam poroča, da se je Apolonija Brunk po domače Grdežova Polonca, nekoliko slaboumna vboaga obžgala, ko je v bregu požigala, da je kmalu na to v hudih bolečinah umrla.

— **sl Ravnatelj praškega konservatorija Knittel je umrl,** star 54 let.

— **Iz Aleksandrije** nam poroča rojak: G. Andrej Gabršček je torej pričel svoje »misijsko« delovanje v Egiptu. V družbi g. dr. vit. Wolffa in vit. Zibliča je takoj v ponedeljek obiskal slovenskega misijonarja p. Benigna. Govoril je o varstvu deklet, koliko stroškov napravljajo mnoge domačim občinam, o podporni blaginji in kako naj vsi organi delajo za nje. Gospod p. Benigen mu je odgovoril na vprašanje, kaj on misli o tej zadevi: »Ako je vse na pravi podlagi in je izključena vsaka škoda, se razume, da bom i nadalje po svoji moči delal v prid Slovcem, kar mi veleva moj stan. Sicer sem pa že pred leti prejel pismo od kn. šk. odbora za varstvo izseljencev iz Ljubljane, da bi prevzel zastopstvo Rafaelove družbe v Aleksandriji. Storil sem, kar sem mogel, seveda sam, ker naprošene pomoči, posebno od konzulata nisem dobil.« — G. Gabršček je obiskal tudi Kairo in se nato povrnil v Gorico. Kako se bo to njegovo delovanje nadalje razvijalo pokazala bodo bodočnost. — V nedeljo 24. svečana smo imeli Slovenci in Hrvatje, okoli 40 mož, sestanek v društveni dvorani »Kršč. zveze«. Izvolil se je odbor, da nadaljuje započeto delo za slov. šolo. Dr. Wolf je v ta namen sestavil pravila, o katerih se je razpravljalo pri odborovi seji ta teden. V kratkem bo sklican občni zbor, da se pravila odobro — in v jeseni bo otvorjena šola avstro-ogrskse naselbine pod imenom šola Fr. Josipa I. — Bivši dalmatinski državni poslanec Vuković je ta teden došel v Aleksandrijo obiskat zeta dr. Wolffa. — Novi jeruzalemski patrijarh Filip Camassei je dospel 4. t. m. v Aleksandrijo. Ostal je tu nekaj dni, potem se je odpeljal v Kairo, odondot pa v Jeruzalem.

Štajerske novice.

— **Umrl je** dne 21. t. m. popoldne nagle smrti bogoslovec II. letnika gosp. Jožef Kostrevec, rojen l. 1883 v Pišecah. Na sprehodu v vrtu ga je zadela kap, ker je imel srčno bolezen. R. i. p.!

— **Restavracijo** v mariborski kazini bodo poleti zaprli, ker so navadni obiskovalci tedaj na letoviščih, vinogradih in tako dalje.

— **Nedavno umrl admontski opat Hoffmann** je v svoji oporoki zapustil ptujskim ubožcem 4.000 kron.

— **Dezertir** 87. pešpolka v Celju infanterist Robert Pirkowitsch se je sam javil policiji v Mariboru.

Koroške novice.

— **k Nedeljski počitek pri poštinih uradih v Celovcu.** Pri poštinem uradu v Celovcu s podružnicami je vpeljan ob nedeljah in praznikih sledeči počitek oziroma uradovanje od 17. t. m. naprej: Vsi uradi so dopoldne odprti od 8. do 11. ure; popoldne pa pri uradu I. od 4. do 5. ure, pri uradu II. od 3. do 4. ure. Popoldanske uradne ure so določene samo za prodajo poštinih vrednotnic in za prejem in oddajo vsakovrstnih pisemskih pošiljatev. Brzojavni in pa telefonični urad na glavni pošti pa ostane še vedno celi dan odprt. Navadna pisma se bodo pa ob nedeljah in praznikih popoldne pobirala samo ob poluenu in pa ob poldnevnih zvečer.

— **k Promoviran** je bil danes na dunajskem vseučilišču N. Umschaden, sin posestnika Umschadna v Stranjah na Koroškem, za doktorja modroslovja.

— **k Napad radi ljubosumnosti.** Pretečeni petek popoldne je napadel v Beljaku operetnega tenorja Betza celovškega gledališča neki Kopetzky. Napadalec je tenorja od zadaj zagrabil, ga na tla vrgel in potem osuval. Po vodo napadu je bil, ker je Kopetzky mislil, da ima Betz z njegovo zaročenko v Beljaku razmerje, kateri je pa čisto nič ne pozna, ravno tako tudi ne napadalca. Betz bi moral ta dan v beljaškem gledališču igrati, ker je bil pa preveč potolčen, se je moral pa v Celovec nazaj peljati. Tudi v Celovcu bi moral v soboto v opereti »Modell« nastopiti, so bili pa primorani igralca Del Zoppa iz Ljubljane naprositi, da je prišel pomagat.

— **k Tat je vlomil** v Celovcu v stolno župnišče ter ukradel stolnemu župniku g. Martinu Kovaču okoli 130 kron denarja in pa stolno-kapiteljski križec z verižico vred. Tatvina se je izvršila od 12. do 2. ure popoldne ter je vlomilec s ponarejenimi ključi odprl stanovanje g. župnika.

— **k Sneg** je pobelil včeraj zvečer Koroško. Mislili smo, da bo južno vreme nastopilo, je pa naenkrat začelo prav gost snežiti. K sreči je to samo kakih deset minut trajalo, potem pa, kakor bi odrezal je zopet ponehalo. Za nameček je pa potem zopet začelo drobno snežiti. Kakor kaže, bo letošnja Velika noč podobno bolj Božiču.

— **k S tira sta skočila** v enem dnevu dva stroja na Južnem kolodvoru v Beljaku vsled napačno prestavljenega premikalnika. V obeh slučajih zadene krivda čuvaja, kateri je prekmalu prestavil premikalnik. Nesreča se ni prigodila nobena.

— **k Podsulo** je 13. t. m. v Celovcu pri podiranju Sandwirtovega salona na Stauderiem trgu 40-letnega delavca Rainerja. Pri podkopavanju nekega zidu se ni v pravem času odmaknil. Zlomilo mu je desno nogo ter je tudi dobil notranje poškodbe.

Ljubljanske novice.

— **lj Društvo za krščansko umetnost** v Ljubljani bo imelo svoj občni zbor v četrtek, dne 4. aprila t. l., ob 10. uri dopoldne v dvorani knezoškofjskega duhovnega semenišča, II. nadstropje. Dnevni red: 1. Predsedniško poročilo, 2. Poročilo tajnika in blagajnika, 3. Slučajnosti, 4. Volitev odbora.

— **lj Društvo za vzdrževanje »Elizabetine otroške bolnišnice«** priredi svoj občni zbor v soboto, dne 23. t. m., ob 3. uri popoldne v magistratni dvorani.

— **lj I. redni občni zbor mojsterske bolniške blagajne zadruge gostilničarjev, kavararjev l. t. d.** se je vršil dne 21. marca, ob polu 3. popoldne v dvorani »Mestnega Doma« ob precej obilni udeležbi. Ko se je konstatirala sklepčnost, pozdravi gosp. načelnik Tosti nazveče, predstavi magistratnega svetnika gosp. Šeska in zadružnega inštruktorja g. dr. Blo-dika, priporoča stvarnega posvetovanja v korist blaginji, in ko pada še nekaterim malkontentom potrebne lekcije, otvori zborovanje. Prebere se zapisnik zadnjega občnega zbora zadruge, v kolikor se nanaša na bolniško blagajno. Nato se vrši polaganje računa za čas od 1. junija do 31. decembra 1906; iz tega posnamemo, da je imela blagajna 8414 K 62 v dohodkov in 5190 K 39 v izdatkov, torej čistega prebitka z gotovino vred za rezervni zaklad K 3234.23. Ker so pregledovalci računov vse v popolnem redu našli, se je podelil odboru enoglasno absolutorij. Pri točki 4 dnevnega reda se je razvila živahna debata o premembji pravil in so bile z malimi spremembami sprejete večinoma enoglasno, vse od odbora nasvetovane premembne točke. Vršila se je nato volitev odbora, nadzorstva in razsodišča za dobo dveh let. V odbor so bili izvoljeni enoglasno gg.: Anzlin, Dachs, Krapeš, Križ, Kenda, Plankar, Seydel, Tosti in Trontelj. V nadzorstvo gg.: Petsche, Zajec Avg., Maček Jos., in v razsodišče gg.: Belič, Eder, Granig, Novak Fric in Schmidt Oto. Po obravnavanju nekaterih raznoterosti zaključil načelnik ob polu 5. uri zborovanje.

— **lj Glede** na našo včerajšnjo notico, da so se podrl stropi v hiši g. Počivavnika nasprosi hišni lastnik pojasniti, da se niso podrl stropi, marveč le pol metra ometa in pa da se je odkrulo nekaj fasade.

— **lj Občni zbor.** Bolniško in podporno društvo pomožnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko ima v soboto, 6. aprila t. l. ob 8. zvečer v restavracijskih prostorih »Narodnega doma« svoj redni občni zbor s poročili tajnika, blagajnika in računskih preglednikov ter volitvijo odbora, računskih preglednikov in raznoterostimi.

— **lj Vode so narasle.** Vsled tajanja snega so vse vode znatno narasle; Ljubljana kaže 1.40 m nad normalom, Sava pa pri Zaglogu 0.40 m.

— **lj Gnojna skladišča po mestnih ulicah ljubljanskih.** Magistratovo glasilo si drzne našim kmečkim občinam očitati zanikrnost! Kot šilo za ognilo konstatiramo le, da ni v nobeni kmečki občini nakopičenega toliko gnojja, kot po ljubljanskih ulicah. Kdor ne veruje, naj gre od »kazine« pa mimo nunske cerkve do restavracije Friedelnove, pa se bo sam uveril; priča temu je lahko tudi Malovrh, ki hodi vsak dan štirikrat mimo. Cele grmade — konjskih fig so nakopičene tam, ker so jih namesto odpeljali, enostransko nametali na ogromne snežne plasti. Če gre tuje mimo, se mora zgrajati.

— **lj Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih.** Letošnji redni občni zbor se vrši v soboto, dne 6. aprila, ob pol 6. uri zvečer v mestni dvorani. Dnevni red: 1. Poročilo odbora, in si-

cer: a) predsednika, b) glavnega tajnika, c) blagajnika, 2. Poročilo revizorjev blagajne, 3. Volitev odbora, 4. Volitev dve revizorjev blagajne, 5. Samostojni predlogi članov.

— **lj »Glasbeni Matic«** je darovalo obrtno pomožno društvo v Ljubljani 20 K in posojilnica v Ribnici 50 K.

— **lj Društvo slovenskih profesorjev** vljudno vabi svoje člane in slovenske profesorje sploh na prajletski sestanek v petek, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer v restavracijo »Narodnega doma«. Gosp. ravnatelj Wiesthaller bo poročal o učnih knjigah za srednje šole. Zlasti se prosijo tudi gg. poročevalci za posamezne predmete, da se vdeležijo tega sestanka.

— **lj II. skupina društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov** ima v soboto, dne 23. t. m. ob 7. uri zvečer v gostilniških prostorih g. Avguštna Zača v Sodnijskih ulicah svojo odborovo sejo. Po odborovi seji vrši se takoj seja pripravljalnega odbora za koncert dne 19. maja t. l., kateri seji bode prisostvoval predsednik osrednjega društva iz Celja. Pri tej seji določili se bodo govorniki za shod dne 19. maja t. l. in razdelili dotični referati. Po seji vrši se društveni večer. Z ozirom na važnost prosi se obilne udeležbe teh sej ter se k isti vabijo vsi člani društva in nečlani.

— **lj »Strokovno društvo tekstilnega delavstva«** nam poroča: Na zadnjem občnem zboru izvoljeni odbor se je sestavil sledeče: predsednik Frančišek Jeraj, namestnik Alojzij Zajc, zapisničarica Ludmila Zajc, namestnik Jožef Kos, blagajnik Alojzij Pečnik, namestnica Uršula Kremžar. Pregledovalci računov so: Jožef Lužovec, Ivan Štrukelj in Marija Jeras. Društveni glasilci sta »Slovenec« in delavski strokovni list »Naša moč«.

— **lj Panorama Kosmorama** ima tekoči teden razstavljen ciklus slik Vzhodne Indije, z glavnim mestom Kalkuto itd. — Zanimive so pokrajinske slike z raznimi tipi domačinov. Na več slikah se nam kaže slavnostni spre-od na kronanju in pestrobodna slika bogato nakičene gospode v fantastičnih opravih, v zlatu in srebru, zlasti pa tetoviranih prebivalcev. — Slike so res prav zanimive in vredne pogleda.

— **lj Izgubila** je neka gospodična od Šmidove prodajalnice do stolnice novo denarnico z večjo svoto denarja. Kdor je denar našel, naj ga odda na policijo.

Iz slovanskega sveta.

— **sl Jugoslovanski sestanek abiturijentov** se bo letos vršil v Drbovniku.

— **sl Razstava češko-moravskih umetnikov v Hodoninu na Moravskem.** Za umetniško razstavo v Hodoninu, ki bo letos v majniku, kažejo češki umetniki krogi veliko zanimanja. V Hodoninu bodo topot razstavljena najbolj imenitna dela prvih moravskih umetnikov.

— **sl Preveč inteligence na Češkem.** Pri mestni električni železnici v Pragi sprejme se 60 novih sprevodnikov, in med množico prosilcev so celo trije prosilci, ki imajo tri državne izkušnje! — Na državni železnici so med pisarji trije diplomirani doktorji in služijo za 25 gld. mesečno!

— **sl Bendlova slavnost na Dunaju.** Češka pevska društva na Dunaju so se zjedini-la v en močoven zbor, da proslave skupno desetletnico smrti Karla Bendla. Slavnost se bo vršila 14. in 15. aprila 1907. Prvi dan bo veliki koncert v dvorani »Musikvereina«, drugi dan pa bo pevska slavnost, na kateri bo predavanje o Bendlu in se bodo peli samo njegovi zbori. Število sodelujočih pevcev in pevke bo znašalo 400 glav.

— **sl Srbski časnik Božidarovič** je v Londonu praznoval 40-letni jubilej kot časnikar. Preteklo je 15 let, odkar je londonski dopisnik »Novega Vremja« in 10 let, odkar je v Londonu predsednik društva zunanjih dopisnikov.

— **sl Drugi shod srbskih časnikarjev** se bo vršil letos ob Binkoštih o priliki petindvajsetletnice obstoja časniškega društva.

— **sl Protialkoholno gibanje med Srbi.** 17. t. m. je bilo v Srbski čitalnici v Zagrebu predavanje o »antialkoholnem gibanju med Srbi«.

— **sl Mednarodna razstava v Sofiji.** Bolgarska vlada namerava povodom praznovanja petindvajsetletnice vladanja kneza Ferdinanda, ki se bo vršila leta 1912, prirediti mednarodno razstavo v Sofiji ter pripravila vse potrebno že sedaj. Trgovinski minister bo zahteval vsako leto po dva milijona levov za stroške.

— **sl Srbska banka** je imela v letu 1906 prometa 263.455.594 K 68 h. Čisti dobiček znaša 287.203 K 42 h.

— **sl XII. shod kmečkih zadrug v Srbiji** se bo vršil to jesen v Belgradu.

— **sl Zaveza sokolskih društev** izda »spomen-list« o prvem vsesokolskem izletu v Zagreb.

— **• Znameniti socialni roman poljskega pisatelja Boleslava Prusa,** z njegovo sliko, »Straža«, izide kot III. zvezek »Leposlovne knjižnice« še pravočasno pred velikonočnimi prazniki. Cena za broširan izvod K 2.40, za vezan izvod K 3.40. Kdor ni naročnik »Leposlovne knjižnice« in si želi to povest omisliti, naj jo blagovoli pravočasno naročiti pri »Katoliški Bukvarni v Ljubljani«.

— **• Ravnokar je izšel I. zvezek veleznemitega dela:** »Die grossen Welträtsel«. Philosophie der Natur. Allen denkenden Naturfreunden dargeboten von P. Tilmann Pesch S. J. Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani ter stane broširana K 12, vezana K 15.

Listnica uredništva.

— **Št. P e t e r.** Danes prepozno dobili. Pride na vrsto.

Prva domača slovenska pivovarna **G. Auerjevih dedičev**
Ustanovljena leta 1854. v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12 Štev. telefona 210.
2469 150-36
marčno pivo v sodcih in steklenicah.

PROSTOVOLJCI TRETJEGA ARMADNEGA ZBORA NA PROUČEVANJE V TRŽAŠKO OKOLICO.
Trst, 22. marca. Vsi prostovoljci III. armadnega zbora se na ukaz vojnega ministristva podajo 3. aprila t. l. za en mesec v tržaško okolico, da proučujejo ondoto ozemlje.

Telefonska in brzojavna poročila.
KANDIDATURA DR. BENKOVIČA.
Sevnica ob Savi, 22. marca. Dne 21. t. m. so tukaj zaupniki »Kmečke zveze« iz Brežic, Rajhenburga in Sevnice g. dr. J. Benkoviča, odvetnika v Brežicah, soglasno proglasili za državnozborskega kandidata.

NAGODBENA POGAJANJA.
Budimpešta, 22. marca. Glasilo neodvisne stranke »Budapest« javlja, da položaj ni tako temen, kakor ga slikajo. Ogrska vlada odkritosrečno želi sporazuma z Avstrijo in sklenitev nagodbe. Ako se to ne posreči, bo vlada gledala na to, da se ustanovi samostojno carinsko ozemlje.

AVSTRIJSKO MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE NE BO POSREDOVALO ZA JUDE.
Dunaj, 22. marca. »Frankfurter Ztg.« poroča z Dunaja, da avstrijsko ministrstvo za zunanje zadeve ne bo posredovalo za rumunske jude, ker je rumunska vlada protijudovska in ker noče Avstrija motiti prijaznega razmerja z Rumunijo.

KAZNI ZA RUSINSKE DIJAKE.
Lvov, 22. marca. Proti rusinskim dijakom, ki so vprizorili protipoljske izgrede, se bo postopalo sledeče: 11 dijakov bo za vselej izključenih z univerze, 2 za štiri, 2 pa za dva semestra.

STRAJK NA DUNAJU.
Dunaj, 22. marca. Štrajk pekovskih pomočnikov se še nadaljuje. Danes popoldne se bodo vršila pogajanja. Vest, da bo vojna uprava vpoklicala rezerviste, vojaške peke, je neosnovana.

STRAH LAŠKIH SOCIALISTOV.
Trst, 22. marca. Tu je predaval znani socialdemokratski voditelj iz Italije Ferri o »sporazumu med Vatikanom in Kvirinalom.« Kakor je razvidno iz njegovega predavanja, se laški socialisti in anarhisti strašno boje, da ne bi se vlada v Italiji sporazumela s katoličani proti socialističnim brezdomovincem in petarderjem. Ako se med Vatikanom in Kvirinalom doseže sporazum, bi to po mnenju Ferrijevem bil »moralni polom Italije in povratek k srednjemu veku.«

ODKRITJE MONTAGNIJEVIH LISTIN.
Pariz, 22. marca. »Figaro« objavlja zaplenjene listne papeževega nuncija Montagnija. Listine ne vsebujejo nič, kar bi kompromitiralo Vatikan. V listinah se nahajajo samo pisma papeževega tajnika Merry del Vala, ki je protestiral proti zaplenbi cerkvenega premoženja in neke listine, ki dokazujejo, da se je prejšnji minister Rouvier l. 1905 pogajal z Vatikanom. Clemenceau je hudo blamiran.

VATIKAN NE BO OBJAVIL LISTIN PROTI FRANCOSKI.
Rim, 22. marca. Vatikan ne bo objavil listin, ki bi kompromitirale francoske ministre, ker nj navada Vatikanova, prekrševati mednarodno pravo.

KMEČKI NEMIRI V RUMUNIJU.
Bukarešt, 22. marca. 600 kmetov je blizu Botušanija napadlo neko veleposestvo ter ubilo veleposestnikovega knjgovodjo, ki je kmete hudo odiral.

Bukarešt, 22. marca. Tu preti ministrska kriza. Vlada je vse nemške urednike listov, ki so pisali proti kmetom in se zavzemali za jude, deloma zaprla, deloma pa izgnala iz dežele.

ANGLEŠKO-RUSKI SPORAZUM.
Pariz, 22. marca. »Petit Parisien« poroča, da bo kmalu podpisan angleško-ruski sporazum glede na Perzijo in Afganistan. Sklenil se je tudi provizorični sporazum, da bodo angleški vojaki iz Indije varovali ruske, ruski kozaki pa angleške konzulate v Perziji. Sporazum ne omenja nemške bagdadske železnice.

ANGLEŠKA VLADA PROTI PODMORSKEMU TUNELU.
London, 22. marca. Vladni tajnik Earl of Crewe je v zbornici lordov izjavil, da angleška vlada ne odobruje načrta, zvezati Angleško s Francijo s podmorskim tunelom pod pomorsko cesto La Manche. Vsled tega bo predlog padel.

RUSKE ČETE IZ MANDŽURIJE.
Harbin, 22. marca. (Uradno poročilo.) Zadnje ruske čete so z generalom vred zapustile Mandžurijo.

FRANCOSKA BANKA.
Pariz, 22. marca. Francoska banka je povišala diskont na 3 1/2%.

UMOR IN SAMOUMOR.
Ljubno (Leoben), 22. marca. Vpokojeni železniški oficijal Franc Heismann je smrtnonevarno s samokresom ranil svojo ženo, potem pa sebe. Vzrok: Rodovinski prepri.

ABESINSKI CESAR PAPEŽU.
Rim, 22. marca. Abesinski cesar je odlikoval papeža z egiptskim redom ter ga zagotovil, da bo varoval versko svobodo abesinskih katoličanov.

Meteorologično poročilo.
Višina n. morjem 2062 m, srednji zračni tlak 766.0 mm

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podajanje
21. 9. zveč.	41.7	4.1	sr. szah.	dcl obl.	
22. 7. zjutr.	743.8	-1.2	sl. svzh.	jasno	0.0
22. 2. pop.	720.0	10.0	p. m. jzah.	dcl obl.	

Srednja včerajšnja temp. - 1.1° norm. - 4.6°

Izjava.
Z ozirom na dogodke zadnjih dni pri bratovščini sv. Jožefa, zlasti z ozirom na zlobno pisanje »Slovenskega Naroda«, izjavljam:
Nikdar nisem prejel, nikdar izdal kakega denarja bratovščine sv. Jožefa. Sploh z denarjem navedene bratovščine nič opraviti nisem imel, Kdor nasprotno trdi, laže! Če je izvestnim gospodom res na srcu korist bratovščine sv. Jožefa, naj mi dokažejo, da sem zakrivil kak primanjkljaj. Kličem jih pred sodišče! Civilnim ali kazenskim potom naj začnejo postopati proti meni, da se izkaže pred nepristranskim sodiščem, kedo ima prav. Če mi krivdo na primanjkljaju dokažejo, plačam vse! Komur je torej do izboljšanja gmočnega stanja bratovščine sv. Jožefa, zgani se!
Ljubljana, 21. sušca 1907.

Pavel Velkavrh.
636 1-1
Rogaški, Styria=vrelec
Zdravilna voda proti Zdravniško oteklini v želodcu in priporočena! krčem, Brighthovemu Izborni vnetju ledvic, katarom zdravilni v grlu in krhlju, vželođu in črevih, diatezi, zaprtju, učinki! 1949a 1-1 boleznih na jetrih itd. Dobiva se pri tvrdkah: M. Kastner in Peter Lassnik

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nepozabni ljubljani soprog, oče, gospod

Ivan Primc

trgovec in posestnik

dne 20. t. m. ob 8 uri zvečer v 43 letu svoje starosti po daljši bolezni preidden s sv. zakramenti mirno v Bogu zaspal.

Pogreb dragoga pokojnika bo 22. t. m. ob 3 uri popoldan.

Dragoga rajnika priporočamo v molitev.

Vel. Bukovica, 20. marca 1907.

516 1-1

Žalujoči ostali.

Borzna poročila.
»Kreditna banka« v Ljubljani.
Uradni kurzi dunajske borze 22. marca 1907.

Uradni kurzi dunajske borze 22. marca 1907.		
Založbeni papirji.		Dunaj
100	majeva renta	98 75
100	arebrna renta	99 45
100	avstrijska krona renta	98 85
100	elata renta	116 00
100	ogrske kronke	94 41
100	elata	112 40
500	posojila dožele Kranjske	9 1
100	posojila mesta Spljet	13 3
100	Zader	98 40
100	bosn.-herc. žel. pos. 1907	99 45
100	česka žel. banka k. o	99 00
100	o	99 20
100	sast. pisma gal. d. hip. b.	1 0
100	pešt. kom. k. o s 10% p.	106 8
100	sast. pisma Innerst. hr.	101
100	ogr. cen. dež. b.	99 75
100	hip. banka	100
100	obl. ogr. lokalnih žel. d. d.	100
100	obl. česke ind. banke	99 25
100	prior. Trst-Poreč lok.	99 90
100	prior. dol. žel.	99 40
100	juž. žel. kup. 1/2	34 80
100	avst. pos. sa žel. p. o	99 50
Brodke		
100	brodke od 1. 1860.	150 75
100	1864	26 00
100	1868	49 15
100	1872	48 00
100	1876	272 50
100	1880	49
100	1884	97
100	1888	84 75
100	1892	1 40
100	1896	0 00
100	1900	8 00
100	1904	83
100	1908	45 50
100	1912	26 5
100	1916	16 00
100	1920	84 50
100	1924	48 2
Železnice		
100	južne železnice	4 75
100	Državne železnice	7 25
100	Avst. ogrske bančne delnice	178 9
100	Avst. kreditne banke	79 75
100	Ogrske	801
100	Živnostenske	2 1 75
100	Premogokop v Mostu (Brüx)	29
100	Alpske montan	10 50
100	Praške žel. indr. družbe	2 61
100	Žitka-Murányi	157
100	Frbovjske premog. družbe	275
100	Avst. oročne tovr. družbe	51
100	Česke sladkorne družbe	31
Faktura		
100	C. kr. cekin	9 16
100	10. marka	125
100	20. marka	25 2
100	50. marka	10
100	100. marka	5 8
100	Laški bankovci	9 4
100	Rublj	2 52 25
100	Dolarji	4

Zahvala.
Za obilne dokaze srčnega sožalja o prerani izgubi nepozabnega, iskreno ljubljene soproga, ozir. ma očeta, in sina, gospoda
Hinka Teuša
se tem potom najsrčneje zahvaljujemo vsem, ki so mi o briski uri stali s tolažilno besedo ob strani kakor tudi za prekrasne darovane vence. Posebej se še zahvaljujemo slavnemu pevskemu društvu »Savec« za krasno petje, gg. uradnikom od želznega sodi. ča, članom bolniš. podpornega društva zasebnih uradnikov in njihovu g. predsedniku in vsem prijateljem in znancem, ki so spremljali pokojnika na njega zadnji poti.
Ljubljana 22. marca 1907.
Žalujoči ostali.

Zahvala.
Za mnoge izjave odkritosrčnega sočutja, izkazane nam ob bolzni in smrti našega nepozabnega soproga, oziroma očeta gospoda
Josipa Mikuš
izrekamo tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in zna cem od blizu in daleč za mnog. številno spremstvo k zadnjemu počitku, lasti pa še č. stitumu gosp. du. dekanu za tolažbo med boleznijo, darovateljem krasnih vencev in s cer. slav. okrajnemu odboru, slavnim občini, posojilnici in požarni bratvi v Gornjem gradu rodbini Kranjčevi, g. A. Goričar v Mozirji in r. dmini Purnat v Bočni, »Pevskemu društvu« t. r. g. pevcem »Lira« iz Kamnika za gniljivo petje, slavnim požarnim b. bambam iz Mozirja, Rečice, Ljubnega, Sv. Franciška in Gor. grada.
V Gornjem gradu 19. marca 1907.
Rodbina Mikuševa.

Tesarski in mizarski vajenci
se sprejmejo takoj pri tvrdki 592 3-2
G. Tönnies v Ljubljani.

Služba organista in cerkvenika
se razpisuje v Sodražici. — Letna plača je 1000 kron. Nastopiti jo je s 1. majem t. l.
Župni urad Sodražica.

F. M. NETSCHEK

© e. kr. dvorni dobivatelj

„PRI VELIKI TOVARNI“

Resljeva cesta 3 LJUBLJANA Sv. Petra cesta 37

priporoča svojo ravnokar došlo

velikansko zalogo spomladanske konfekcije

za gospode, dame, dečke in deklice.

Najnižje cene.

Postrežba solidna.

A. LUKIČ, poslovodkinja.

Podružnica v Spljetu.

Delniška glavnica:

1 : K 2.000.000. : 1

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

ponuja vsakovrstne srečke po dnevnem kurzu proti poljbnim mesečnim odplačilom, dovoljuje predajeme na srečke in druge vrednostne papirje.

Zamenjava valute in novce po dnevnem kurzu, diskontuje kulantno devize v laških lirah.

Vloge na knjižice in v tekočem računu obrestuje od dne vloge do dne vzdiga po **4 1/2 %**

Rentni davek plača banka sama.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond:

1 : K 200.000. : 1

Češko pismo.

(Masaryk. — Slovaški judje in učitelji. — Pastoralne konference. — Praznik sv. Cirila in Metoda. — Dijaška prenočišča. — Morava. — Ljubljanska porota.)

Praga, 16. marca.

Tudi Masaryk kandidira in sicer na Valaškem. A spominjamo se, da je obljubil, da pojde v Ameriko na shod svobodomiselcev v Boston. Kako bo hkrati na Dunaju in v Bostonu? Eno bo moral pustiti, in mi mu želimo, da naj gre v Boston, ker ga veliko bolj privoščimo ameriškim svobodomislcem, kakor pa češkemu narodu.

Masaryk je rojen Slovak, a kljub temu velik prijatelj judov. V »Češki Školi« pa piše R. Žižka o judih na Slovaškem takole: »Če pridete v slovaško vas, morate jesti in spati pri judu, ker čez tri četrtine vseh gostiln so judovske. Juda se ne iznebi drugače iz občine, kakor da kupi njegovo žganjaro in da se vsi zavežejo, da mu nihče ne proda ne hrane, ne ga vzame pod streho. Judje drže z vlado in so bič za ljudstvo, ki jih sovraži. Občujejo nemško, a znajo pa po štiri jezike. Zviti so in izobraženi ter grozno usiljivi in drzni, proti tujcu prilizljivi, ako čutijo dobiček. Večina je premožna, a so tudi revni judje, ki se potikajo po seimih in gledajo, da tam kaj pribarantajo s slabo robo. Delati se jim ne ljubi. Na vaseh se jih ubranjujejo s konsumnimi društvi, ki dobro prospevajo.« Dalje pravi Žižka o Slovakah: »Gospod učitelj žanje na polju; krčmar, žid, pa se zove mažarskega patriota in govori doma le nemško. Svojih otrok ne dá v občinsko šolo. V domačo šolo pošiljajo otroke samo »neumni kmetje«, ki plačujejo po 4 krome na leto. Če ima učitelj 40 otrok, dobi torej na leto 160 kron.«

Pastoralne vikariatne konference v praški škofiji se bodo letos posvetovale o sledečih vprašanjih: 1. Kako se je treba bojevati proti modernemu geslu? — 2. »Prava religija nove dobe je edino le v delu in ljubezni?« — 3. S katerih strani mora duhovni pastir poznati svoje vernike? Kako si dobi to poznanje zlasti v velikem mestu? — 4. Kako naj duhovnik pridobi moške za cerkveno življenje? — 5. Zakonske zadeve s stališča cerkvenega in državnega prava.

Apostolat sv. Cirila in Metoda na Velehradu je prošil sv. očeta Pija X., da se sme na Češkem god slovaških apostolov slovesno praznovati, in papež je dovolil v ta namen, da se prenese praznik z dne 5. julija na drugo nedeljo v juliju. »Čech« izreka zato svetemu Očetu hvalo in pozivlja, naj se praznik praznuje z največjo slovesnostjo.

Klub čeških turistov obrača posebno skrb na dijaške turiste ter jim preskrbuje »dijaška prenočišča« za počitnice. Lansko leto je bilo na Češkem 209 dijaških prenočišč, ki so sprejela 6592 dijakov 7885 noči. Dijaki se vedno bolj zanimajo za to koristno napravo. S potovanjem v počitnicah se okrepe telesno in duševno in pri tem spoznajo najlepše kraje svoje domovine skoro brez stroškov. Ali ne bi kazalo tudi na Slovenskem prirediti kaj podobnega?

Dobro se razvijajo stvari na Moravskem. Stranška stranka vedno bolj propada, tudi notranje edinosti ni in celo v deželnem zboru se ne more klub zediniti, da bi enako glasovali. Katoliška stranka pa je edina in si je s svojimi, času primernimi predlogi pridobila ugled in zaupanje. Državnozbornske volitve bodo vsled tega dobro izpadle. Če pomislimo, da je dobila katoliškonarodna stranka pri deželnozbornskih volitvah čez stotisoč glasov, vkljub temu, da je skoro ravno toliko volivcev ostalo doma, upamo, da bo uspeh še boljši, kadar bo vpeljana volivna dolžnost, ki jo je predlagal poslanec Šramek. Na Kromerškem kandidira katoliška stranka grofa Thuna, kar strašno jezi »Lidové Noviny«.

Sodba ljubljanskih porotnikov v pravdi kapucinov proti »Slovenskemu Narodu« daje »Čechu« povod, da razmišlja o pravni kvaliteti slovenskega liberalstva. Sklep »Čecha« je, da je »Slovenski Narod« tako smetišče, kakor »Pravo Lido«. Dotični porotniki lahko natančneje čitajo o tej stvari v 75. številki »Čecha« z dne 17. marca. So torej vendar stvari, po katerih tudi Ljubljana slavnja postaja!

Poljsko pismo.

Krakov, 19. marca.

Judje v Galiciji dobe svoje poslance, saj so pri volivni reformi gledali, da so ustvarili celo vrsto gotovih judovskih volilnih okrajev. Pa judje so se tudi že razcepili v stranke. Asimilisti se hočejo prilagoditi drugim narodom in so liberalnega mišljenja, zionisti so pravi abrahamoviči konservativnega kova; tretja stranka so socialni demokratje. Bivši poslanec dr. Byk je asimilist in se zelo huje nad zionisti, ki se hočejo v Galiciji tudi krajevnopopolnoma ločiti od krščanskega prebivalstva. Dr. Byk zahteva, da se naj judje narodno čisto prilagodijo Poljakom, sicer se jim bo slaba godila.

V debati nemškega državnega zbora, kjer je centum bral levite knezu Bülowu, se je oglašil tudi poljski poslanec Brejski, ki je našteval hude slučaje, kako se je vlada posluževala celo voljakov za agitacijo proti poljskim kandidatom v volilni borbi. Prepovedovala je Poljakom volivne shode in jim konfiscirala plakate, kandidate so pa pruski uradniki šikanirali na vse načine.

Najgrše, kar počno Prusi proti Poljakom je pa to, da izključujejo iz šol gimnazijce, ka-

terih stariši so politično delavni za poljsko stvar. Ko poljski ljudski šolarji štrajkajo zaradi nemščine, se maščuje vlada nad njihovimi brati v srednjih šolah s tem, da jih brez vsakega povoda izključuje iz šol. Pet poljskih višjih gimnazijcev je bilo zopet izključenih samo za to, ker so njih očetje poljski agitatorji. Iz odgovora pruskega učnega ministra Studta se je razvidelo, da hoče vlada svoje kanbalsko početje nadaljevati.

Tudi pruska sodišča so skrajno pristranska. Poslanec Mieczkowski je v državnem zboru citiral izrek pruskega sodnika, ki je rekel: »V navadnih pravdah, kjer se gre za tatvino ali poneverjenje, sem lahko objektivni, ne morem pa biti objektivni v političnih pravdah, ker sem predvsem državni uradnik.« Državni sodnik torej sam priznava, da sodi krivično! To odkritje je naredilo mučen vtis na zbornico, a vlada ni na to odgovorila prav nič.

Kolonizacijska politika pruska je pa zlasti. Milijone so izrgli Prusi, da bi poljske kraje ponemčili. Marsikateri Poljak je tudi svoje malovredno posestvo prodal vladi ali pruskemu naseljencu za drag denar in si je za izkupilo kupil boljše posestvo. Prusi izprevidajo, da tako njihova stvar malo napreduje. V letošnjem proračunu zato manjka postavka za kolonizacijo.

Jubilej pisatelice Elize Orzeszko so slavile zlasti ženske šole. V Krakovu je v ženski strokovni šoli bila dvorana lepo okrašena. Na steni je visel portret jubilarke, dekoracije so predstavljale podobo Matere Božje Čenstohowske z grbi Poljske, Litve in Rusije in z narodnimi emblemi. Gospa Andruszkiewiczova je popisala gojenkam delovanje pisateljice v izbornem govoru.

Rusko pismo.

(Praznik svobode. — Dijaška univerza. — Ruska zima.)

Peterburg, 19. marca.

Dne 4. marca je zopet vsa Rusija praznovala praznik osvobođenja, obletnico, ko je car Aleksander II. leta 1861. izdal manifest, ki je osvobodil ruskega kmeta iz stoletnega robstva. Čez 20 milijonov mušikov je skozi 270 let ječalo v suženstvu, ki ga je strla carjeva roka. Ta dan so šole in uradi zaprti, vse trgovine počivale. Ljudstvo gre v cerkev, kjer mu pravoslavna duhovščina v patriotičnih govorih slavi pomen tega dne.

Zborovalna svoboda se pa krati vedno bolj. Peterburški gradonačelnik generalmajor Dročevskij je izdal ravnokar strogo naredbo proti delavskim shodom. V nekaterih tovarnah so delavci govorili tudi o političnih vprašanjih. Zdej je najstrožje prepovedano govoriti na teh delavskih sestankih o političnih stvareh in tvorniška oblast je odgovorna, da nič nepostavnega ne govori.

»Komitet portiji pravoga povjodka« denuncira vladi vse, kar je opozicijskega. Iz Kijeva, kjer je vseučilišče središče opozicijskega gibanja, je poslal brzojavko Stolypinu, v kateri pravi, da je del vseučiliških profesorjev tako revolucionarnih, da dijače nagovarjajo k anarhiji, drugi profesorji so pa od teh tako terorizirani, da se ne upajo pokazati svojega mišljenja. Komitet pravi, da se naj revolucionarni profesorji takoj odstranijo in revolucionarno gibanje s silo zatirajo. Na kijevski univerzi so se res dogodile stvari, ki se morajo strogo kaznovati. Povzročitelji so bili pa judje, ki so potolkli tudi krščanska razpela. Ruski dijaši so se tudi obrnili do vlade, da naj judovske revolucionarje, ki so krivi, da je vseučilišče zaprto, ukroti. Judje bi najrajši videli, da kristjani nekaj let ne bi imeli vseučiliških predavanj, da bi potem na zapadnih univerzah izobraženi judje zasedli njih mesta.

Letošnja zima je bila kaj huda. Januarski mrazi so bili strogi. Najmržlejši dan je bil 9. (21.) jan. s srednjo temperaturo — 20° 5° R, a ob zarji smo imeli — 24° 2° R. 8. (20.) januarja je normalna sredina ruske zime, in od tega dne smo imeli 13 dni sneg; snežena odeja je sedaj visoka še pol aršina. Splošno je bilo letos malo snega. Sneženec za sani smo imeli v mestu od 16. (29.) decembra do 1. (14.) februarja, skupaj sedem tednov. Zanimivo je, da je barometer dosegel na večer 9. (21.) jan., torej na najmržlejši dan tako višino, kakršne še niso opazovali, odkar imajo v Rusiji meteorološka opazovanja, namreč 798.5 mm. Za minimom dne 13. (26.) februarja je začelo močno snežiti.

S severa je pribežalo mnogo ptičev pred mrazom, kakor vsako leto. Evo vam najbolj znane poslance od severnega tečaja: Šviretili, snegiri, ščuri, in posebno množični drozdi-sjabiniki, ki so prihiteli v velikih jatah. Iz Laplandije so prišle senice-gajke (Poe-cile cineta) in jastrebinje sove (Surnia nisoria). Ko je mraz le vedno bolj pritiskal, so pribežale tudi bele polarne sove (Nyctea nivea).

In zdaj nam kaže koledar že pomlad, pa samo na papirju. Zmrznjenih nosov in ušes je še vse polno!

Vam je lahko tam spodaj na jugu, ki še ne veste, kaj je zima.

Slovensko gledališče.

Na gledaliških lepakih smo čitali, da se pojeta na korist kapelniku Beniškemu operi »Ksenija« in »Glumači«. Prva se je pela, druga ne, ampak namesto nje »Cavalleria rusticana«. Gospod »intendant« je vedel že v torek, da ne bode mogoče uprizoriti »Glumačev«, pa se mu ni zdelo vredno tega občinstvu javiti, niti neposredno pred začetkom predstave. To bi zahteval že takt, ki ga mora gospod Hofmeister poznati. »Narodove-

objave čita le en del gledališkega občinstva, veliko pa jih vzame ta list v roke šele čez nekaj dni, ko se posuši tisk... Gledališče ni bilo dobro obiskano. Benišk bi bil pač več zaslužil. Odkar obstoji slovenska opera, on neumorno in spretno vodi vse predstave in smelo rečemo, da ima za uspehe, kar jih je dosegla opera, povečini zaslugo naš kapelnik Benišk. Dasi ni prejel nikakega vidnega priznanja, bodi mu dokaz priljubljenosti vihar aplavz, ki ni hotel pojenjati, dokler se ni dvakrat pokazal na odru.

Prva opera »Ksenija«, krasna skladba našega dičnega Parme, bi bila mnogo lepše uspela, če bi ne bil orkester tako vihravo bučen, ki je preglasil najlepše pevske točke in gnal pevce do forciranja. Edini intermezzo, ki se lahko kosa z onim v »Cavalleria rusticana«, je ugajal. Vkljub temu pa je opera, ki ima toliko lepote v glasbenem oziru, ugajala, kar je zasluga naših prvih moči: Oufednika, pl. Rezonova, Skalove in Prochazkove. Tudi ob odprti sceni se jim je izražalo priznanje z aplavzom.

Umetni in vendar tako nežni so glasi, ki nam done nasproti iz Parmovega dela, polni miline. Čujmo n. pr. »tičica gozdna«: kakor veselo zgolenje škričankovo v pomladnem jutru se glasi pesem, v orkestru pa odgovarja klarineta. »V duhu vsaj naj srečo svojo zrem«, ali pa: »da bi služila tu Bogu« itd., vse točke, ki jih s pravo radostjo čujemo. Seveda šele konec sezone se mora s hlastno naglico spraviti na oder delo domačega skladatelja, ko je že minilo vse zanimanje za gledališče. Pri tej priliki omenimo, da je Parma priljubljen tudi med Nemci. Leta 1903 je kapelnik Komzak v Badnu pri svojem koncertu izvajal ouverturo iz »Ksenije«. Ker se je letos že toliko ponavljalo, zakaj pa se ni nanovo uprizoril tudi »Grof Urh Celjski«?

»Cavalleria rusticana« se je pela dobro; to velja tudi glede zbora, ki v »Kseniji« ni bil ravno poseben.

No, da zamaši vrzel, je končno »Cavalleria« dobra, dasi bi jo radi za nekaj časa pozabili.

Ker pa so bili vsi pevci solisti pri dobrem glasu, je uspela ta opera docela.

Za letos je menda opere konec, ker občinstvo je repriz sito; — od srede januarja nobene novitete! — Tako bagatelizirano občinstvo še ni bilo nikdar pod prejšnjim vodstvom, čeravno tudi temu nismo imeli povoda peti slave.

Znanstvo in umetnost.

* Kronika mesta Črnomlja in njega župe. Spisal Leopold Podlogar. Zgodovina žup ljubljanske škofije XIII. zvezek. Ponatis iz »Danice« 1905. leta. — Ljubljana, 1906. Zalagatelj Tomo Zupan. Natisnil Dragotin Hribar. Bela Krajina nudi zgodovinarju mnogo zanimivosti. Celotni zgodovinar, ki nima namena, pečati se izključno ali pretežno z zgodovino Bele Krajine, ampak samo s splošno zgodovino kranjske dežele, se bo moral zopet in zopet zateči k zgodovini Bele Krajine, ker sicer mu ni jasno mnogo ravno najzanimivejših vprašanj. Zato je zgodovina vsakega posameznega kraja na tem ozemlju važna za našo vso širjo domovino. Kljub temu so se pečali naši slovenski zgodovinarji ravno z zgodovino teh krajev najmanj; do zadnjega časa so ležali podatki za zgodovino Bele Krajine razmetani in raztreseni po vseh knjigah. Razum zgodovine adleščke fare izpod peresa znanega slovenskega pisatelja, g. župnika Šašelja — ni bilo sploh nič zbranega. Zato pomeni kronika mesta Črnomlja velik napredek v tem oziru. Marljivo in vestni g. L. Podlogar se peča z belokranjsko zgodovino, odkar živi v Črnomlju. Pisal je tozadevne članke v »Danici« in v »Izvestjih muzejskega društva«. Tako je tudi »Kronika« le ponatis iz »Danice«. V dveh letih po prvem natisu pa je zasledil g. Podlogar zopet toliko zanimivosti — zlasti zadnji čas v aktih krupskega arhiva, da bi, če bi pisal »Kroniko« danes, mnogokaj dodal in izpopolnil. Zeleti je, da bi nadaljeval g. pisatelj svoja preiskovanja v kakšnem strokovnem listu. — »Kronika« bo služila vsestransko. Zanimala bo predvsem domačine, zlasti tudi priprosto ljudstvo. Služila bo pa tudi znanstveniku in bo bodrila k nadaljnjemu preiskovanju naše, lahko rečemo, častne povestnice. V posameznosti se ne spuščamo. Vendar bo mogoče koga zanimalo, če podamo še dve razlagi imena »Črnomelj«. Ljudstvo pravi, da so imenovali mesto tako zaradi njegovega od ognja opalega in ožganega obzidja. Ta razlaga je anahronistična. Prava pa se nam zdi razlaga učenega jezikoslovca g. o. Škrabca. »Črnomelj« mu je lastninski pridevnik »la Dragomel«. Krenlj (na Ruskem), Jaroslavlj, kar pomeni toliko kot Jaroslavov, Dragomov, Černomov (se, grad.) — Letos obhajajo Črnomalci trojno obletnico: petstoletnico, odkar uživajo mestne pravice, stoletnico, odkar imajo redno šolo in petindvajsetletnico požarne brambe. »Kronika« je najlepši dar ob tem slavlju. Zato pa bodi gospodu Leopoldu Podlogarju izrečna najlepša zahvala za njegov trud in njegovo poštrevno delo!

* »Stabat Mater« v Gorici. Pevsko in glasbeno društvo v Gorici priredi v dvorani »Trgovskega doma« v nedeljo, dne 2. t. m., za redni X. koncert veliki oratorij češkega skladatelja Antona Dvořáka »Stabat Mater«, polni zbor, soli in orkester. Začetek ob pol 9. uri zvečer.

* Društvo za krščansko umetnost je imelo v ponedeljek 11. t. m. odborovo sejo. Podpredsednik g. ravnatelj Ivan Šubic se je najprej spomnil v toplih besedah umrlega odbornika podobarja Andreja Rovška, kateremu

bo ohranilo društvo trajen spomin. — Nadalje sta s pregledala in ocenila predložena načrta za slikanje župne cerkve v Vodichah (Matej Koželj) in podružnice na Otočah, župnije Dobrava pri Kropi (Matija Bradaška). — Slednjič se je določil dnevni red prihodnjega društvenega občnega zbora, ki se bo vršil v četrtek 4. aprila 1907 ob 10. uri popoldan v dvorani duhovskega semenišča.

Najvišje odlikovanje na mednarodni razstavi v Milanu 1906 (avstr. razsodišče).

Zdravniki in bolniki

hvalijo izbornost lastnost

salmijakovih pastil

lekarja Piccolija v Ljubljani, ki pomirjujejo kašelj in hripavost in razredčujejo slez.

1 škatlja 20 vin., 11 škatelj 2 K. — Zunanja naročila izvršuje najtočnejše lekar Piccoli v Ljubljani, Dunajska cesta.

2745 III d

Redka priložnost.

V nekem kraju na Dolenjskem odda se takoj v najem dobro vpeljana

mala trgovina

z mešanim blagom

pod jako ugodnimi pogoji. Vodi jo lahko tudi dobro izurjena prodajalka.

Naslov pove iz prijaznosti upravništvo tega lista. 535 10

Velikonočne pesmi

(Riharjevi in drugi napevi)

za mešan in moški zbor, uredil Josip Sicherl, organist v Ribnici. — Cena partituri 1 K. — Dobijo se ravno tam. 612 5—4

Oves semenski „Willkomm“

dobi se od 100 kg dalje po 26 K prosto Ljubljana. Trgovci dobe znižano ceno. — M. Lavrenčič, Šiška pri Ljubljani.

Razpisuje se služba

cerkvenika in organista

v Tunjicah pri Kamniku. Nastop o sv. Jurju. 620 3—2

Župni urad Tunjice.

Največji vspeh nove dobe!

je sloviti

Da snežno belo in popolno brez duha perilo in izredno varuje platenino. Brez mila, sode ali drugih pridatkov se rabi prav po navodilu. Prišten samo v izvornih zavojih z gorenjo varstveno znamko. 2218 10—11

250 gramov-zavoj po 16 vin.

500 " " " " 30 "

1 kg " " " " 56 "

Noben zavoj brez gorenje varstvene znamke ni moj izdelek in preti z njo nevarnost, da se pokvari perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonialnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debelo pri L. Minlosu na Dunaju, I. Mülkerbastei 3.

izborno pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona št. 187.

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana - - - Stari trg št. 10

Priporočila svojo
trgovino
s klobuki
in čevlji

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene

Prva Ljubljanska velika žgálnica kave
Karel Planinšek, Ljubljana, Dunajska cesta.

Električni obrat, tedaj večkrat na dan sveže žgana kava; izvrstna kakovost, najboljši aroma, krepkega okusa.

Najnižje cene za posamezne vrste in za najpri-
znanejšie zmesi. 2574 52-18

Prodaja iz higijeniških posod za kavo.

Nov vozni red na južni železnici.

S prvim majnikom t. l. uveljavi se na progah južne železnice nov vozni red. V kolikor smo poučeni, se bo nov vozni red od sedanjega precej razlikoval.

V obče se spremene številke vlakov v obeh smerih, t. j. iz Trsta proti Dunaju in iz Dunaja proti Trstu.

Do prvega majnika vozijo iz Dunaja v Trst vlaki s soda- in iz Trsta na Dunaj z liha- številkami; s prvim majnikom pa se to zaznamovanje vlakov preobrne in bodo vozili vlaki s sodaštevilkami iz Trsta na Dunaj, in vlaki z lihaštevilkami iz Dunaja v Trst.

V kolikor zadene to predrugačenje postajo Ljubljano nam je znano sledeče:

		Prihod: Odhod:		Čas:	
		št.	1204	1210	o polnoči na Dunaj.
Brzovlak	št. 7 — v prihodnje	31	1213	1240	" " v Trst.
Osobni vlak	" 30 — " "	3	nespremenjeno	"	" " " "
Brzovlak	" 6 — " "	31	430	452	" " zjutraj " "
Osobni vlak	" 32 — " "	36	457	510	" " na Dunaj.
"	" 35 — " "	5	556	604	" " v Trst.
Brzovlak	" 8 — " "	72	—	715	" " na Dunaj.
Mešanec	" 101 — " "	78	nespremenjeno	"	" " iz Reke.
Osobni vlak	" 59 — " "	73	"	"	" " iz Dunaja.
"	" 50 — " "	2	1127	1137	" " dopoldne na Dunaj.
Brzovlak	" 1 — " "	35	1238	1200	" " opoldne v Trst.
Osobni vlak	" 34 — " "	32	248	308	" " popoldne na Dunaj.
"	" 31 — " "	1	539	545	" " v Trst.
Brzovlak	" 2 — " "	76	nespremenjeno	"	" " na Dunaj.
Osobni vlak	" 55 — " "	79	—	815	" " v Reko.
"	" 58 — " "	77	—	830	" " v Trst.
Mešanec	" 100 — " "	4	nespremenjeno	"	" " na Dunaj.
Brzovlak	" 5 — " "	34	1135	1220	" " na Dunaj.
Osobni vlak	" 33 — " "	"	"	"	" " " "

Tudi na progi Ljubljana-Vrhnika se preobrne zaznamovanje vlakov, med tem ko je sprememba prihoda, oziroma odhoda teh vlakov skoro brezpomembna.

Kar se t. č. sprememb na c. kr. državni in dolenski železnici, so iste začasno še nedoločene.

Ljubljana, dne 16. sušca 1906.

„Andropogon“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zg. Poljskava.)

Je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo, ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zalamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priznanja. — Cena steklenice 3 krone. — Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gosp. VASO PETRIČIČ-u.

V zalogi imajo tudi gg.: U. pl. Trnkoczy in Anton Kanc v Ljubljani, M. Rant in Ant. Adamič v Kranju in lekarna „pri angelju“ v Novem mestu. 873 52-42

Razpis.

Za zgradbo okrajne ceste Čatež-Moravče v cestnih okrajih Litija in Trebnje, na 23.860 kron proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom

javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo do 15. aprila t. l., ob 12. uri opoldne podpisaneu okrajno-cestnemu odboru litijskemu.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za jedno krono, doposlata je zapečatene z napisom: „Ponudba za prevzete gradbe okrajne ceste Čatež-Moravče.“

V Ponudbi mora biti izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa pupilarno varnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Cestni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v pisarni okrajnega cestnega odbora litijskega v hiši g. Franc Slanc-a v Litiji.

Okrajna cestna odbora litijski in trebanjski.

633 3-1

Litija, dne 20. sušca 1907.

St. 1283.

Razglas.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje v pokritje potrebnih desek za leto 1907

konkurenčno razpravo.

Pismene ponudbe, vsaka pola kolekovana z 1 krono in opremljene s pobotnico, v pri kaki c. kr. blagajni vloženi 10% varščini, zaračunjeni po zasluženju svoti te dobave, naj imajo na zunanji strani kuverte napis: „Ponudba za dobavo desek k številki 1283 ex 1907“ in se morajo najdalje do 10. aprila 1907, 11. ure dopoldne pri podpisani c. kr. tobačni tovarni vložiti.

Potrebujejo se sledeče množine in sicer:

4 m dolge, 14 mm debele mehke deske: 4 m dolge, 20 mm debele mehke deske:

1.000 kosov 19 cm široke		1.000 kosov 19 cm široke	
1.000	21	1.000	21
4.000	23	2.000	23
3.000	25	1.000	25
2.000	27	1.000	27
2.000	29	1.000	29
1.000	31	1.000	31
1.000	33	1.000	33
1.000	35	1.000	35
1.000	37	1.000	37
1.000	39	1.000	39

1.000 kosov.

12.000 kosov.

Zahtevana kakovost desek, oddajalni termini itd. razvidijo se iz priloženih posebnih, dobavnih pogojev in morajo ponudniki v svojih ponudbah izrečno izjaviti, da se z istimi strinjajo.

Cene staviti je loko c. kr. tobačna tovarna v številkah in črkah.

Na ponudbe, katere se vložijo prepozno in na take, katere se nanašajo na ponudbe drugih, kakor tudi na konkretne ponudbe se ne bode oziralo.

Sicer pa veljajo za to dobavo splošni pogoji za dobavo gospodarskih stvari, gl. r. št. 6363 ex 1899. kateri so med navadnimi uradnimi urami pri podpisani c. kr. tobačni tovarni vsakemu na vpogled, in morajo ponudniki v svojih ponudbah sporazumljenje z istimi potrditi.

Razsodbo o vloženi h ponudbah pridržuje si c. kr. glavno ravnateljstvo tobačne uprave na Dunaju in ima isto tudi pravico, oddati dobavo ločeno po posameznih dimenzijah.

Vsak ponudnik se zaveže s svojo ponudbo do končne odločitve c. kr. glavnega ravnateljstva tobačne uprave na Dunaji in se tako odpove določbam § 862 a. b. drž. zak. in članov 318 in 319 trgov. zakona, glede na rok objavljenja razsodbe v svoji ponudbi.

C. kr. tobačna tovarna

Ljubljana, dne 18. sušca 1907.

632 3-1

Möller, c. kr. ravnatelj.

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Oraben 25, Mala strana, Most, ulica 17, Žitkov. Brno, Haden, Uelka Lips, Celka Kamenica, Moravski Zumberg, Mödling, Novi Jičín, Pisek, Svítava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vokal Renowega), III. Löwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariaböfstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 45 150-31

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako kapital K 18.000.000. Reser. zaklad K 7.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in donarja.

Zamenjava in eskomptiranje

iztrebanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.